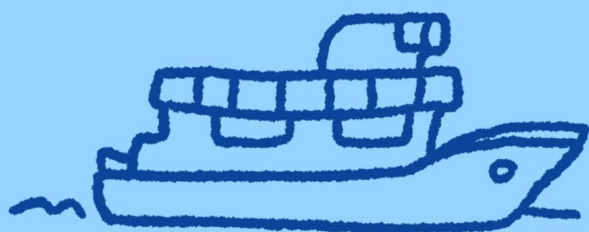




4K RĪKKOPA

Lietotāju iesaiste publisku telpu un pakalpojumu transformācijā

Uz līdzdalību vērstu jauninājumu rokasgrāmata





4K rīkkopa

Lietotāju iesaiste publisku telpu un pakalpojumu transformācijā

Uz līdzdalību vērstu jauninājumu rokasgrāmata



Šis dokuments ir licencēts ar CC BY 4.0 licenci.

Šo projektu līdzfinansē Eiropas Savienība, izmantojot Interreg Baltijas jūras reģiona programmu 2021.–2027. gadam.

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Rīgā, 2025. gada septembrī

Tulkojums latviešu valodā SIA „Skrivanek Baltic”

ISBN 978-9934-610-69-1

DOI: 10.52197/NCIL6353



Satura rādītājs

Ievads	5
Izmēģinājuma projekti	9
4K lietotāju iesaistes un līdzdalības rīkkopa	19
 Mērķi un uzdevumi	23
 Iesaiste	29
 Devums	35
 Atbildības	41
 Novērtēšana	47
Vispārējas atziņas	55
Pārdomas	56
Rīki	58
Papildresursi	65
Pateicības	67



Ievads

Laipni lūgti Baltijas zināšanu centru pilsētvidē projektā, kurā uzsākam aizraujošu ceļojumu, lai pārveidotu publiskās telpas par dinamiskiem, uz lietotāju vērstiem kopienu informācijas centriem. Eiropas Savienības Interreg Baltijas jūras reģiona programmas ietvaros līdzfinansētais projekts “Baltijas zināšanu centri pilsētvidē” (BALTIJAS ZCP) ir vērsts uz pieaugošo vajadzību pēc telpām un pakalpojumiem, kas atbalsta piekļuvi uzticamai informācijai un tās apmaiņu visā Baltijas jūras reģionā un ārpus tā.

Mūsdienās daudzas publiskās telpas neatbilst lietotāju vajadzībām, jo projektēšanas procesā bieži vien netiek ņemts vērā lietotāju viedoklis. Lai gan arvien vairāk tiek atzīta lietotāju iesaistes vērtība, skaidru standartu un paraugprakses trūkums joprojām ir nopietns izaicinājums.

Lai apmierinātu šo vajadzību, BALTIJAS ZCP partneri ir izstrādājuši uz pētījumiem balstītu resursu “4K rīkkopa lietotāju iesaistei publisku telpu un pakalpojumu transformācijā”, kas ļauj veidot hibrīdas un pielāgojamas telpas informācijas ieguvei.

4K rīkkopa piedāvā strukturētu pieeju zināšanu centriem pilsētvidē (ZCP) – dinamisku, daudzfunkcionālu telpu, kas veicina sadarbību, mācīšanos un inovācijas, izveidei. Lai gan ZCP koncepcija radās bibliotēku nozarē, un tās sākums ir meklējams agrākajā projektā “Zināšanu veidošana 2025” (*Wissen Bauen 2025*), tā ir izstrādāta tādā veidā, lai to varētu piemērot plašam sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju lokam. ZCP mērķis ir kļūt par pielāgojamiem kopienu centriem, kur iedzīvotāji var sazināties, iesaistīties un piekļūt gan fiziskiem, gan digitāliem resursiem, atbalstot dažādus sabiedriskos pakalpojumus ārpus bibliotēkām.

BALTIJAS ZCP projektā šis redzējums tiek īstenots, ieviešot 4K rīkkopu, kur “4K” (angļu versijā 4C) apzīmē paredzēšanas (no angļu *foresee*) principu, kas pamatojas uz četriem lietotāju iesaistes pīlāriem: kopradīšanu, kopprojektēšanu, kopražošanu un kopīgu novērtēšanu. Šis princips uzsver, cik svarīgi ir proaktīvi plānot sabiedrisko pakalpojumu nākotnes vajadzības sadarbībā ar tām ieinteresētajām personām, kuras tos izmantos. Iekļaujot paredzēšanas principu, 4K rīkkopa nodrošina, ka publiskas telpas ir elastīgas, pielāgojamas un spēj attīstīties līdz ar sabiedrības pārmaiņām, tehnoloģiju attīstību un mainīgajām lietotāju vajadzībām.

Izmantojot navigācijas un jūrniecības simboliku, piemēram, bākas, kompasus un binokļus, 4K rīkkopa ļauj sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem orientēties uz lietotāju balstīta dizaina sarežģītību. Līdzīgi kā bāka vada kuģus miglā, 4K rīkkopa ļauj radīt telpas, kas atbilst lietotāju vajadzībām, nodrošinot to atbilstību un pielāgošanos mainīgajiem apstākļiem.



4K RĪKKOPA
20. LAPPUSE



Zināšanu centru pilsētvidē galvenās iezīmes

ZCP ir daudzšķautņainas telpas, kas darbojas dažādos līmeņos, lai apmierinātu dažādas vajadzības. Šie līmeņi ir izklāstīti turpmāk.

- **Makrolīmenis:** ZCP kalpo kā vārti uz globālām zināšanām, savienojot lietotājus ar akadēmiskajiem resursiem, digitālajiem tīkliem un sociālajiem jauninājumiem, tādējādi atbalstot zināšanu sabiedrību.
- **Mezolīmenis:** ZCP kā vietējie centri veicina sadarbības tīklu veidošanu un sadarbību starp akadēmiskajām aprindām, uzņēmumiem un iedzīvotājiem. Tie veicina atklātu informācijas apmaiņu un rada interaktīvu telpu, lai pievērstos vietējiem izaicinājumiem un iespējām.
- **Institucionālais līmenis:** ZCP ir veidoti tā, lai nodrošinātu ilgtspēju un pielāgošanās spēju, integrējot rīkus, kas veicina efektīvu darbību un ilgtermiņa pastāvēšanu. Tie ir sagatavoti, lai spētu attīstīties līdz ar mainīgo darba kultūru un digitālajiem sasniegumiem.
- **Individuālais līmenis:** piedāvājot personalizētu mācību un darba vidi, ZCP atbalsta gan patstāvīgu mācīšanos, gan sadarbību, nodrošinot plašu aktivitāšu klāstu, – no klusas mācīšanās līdz grupu darbam.

Šo aspektu – elastības, ilgtspējas un sadarbības – pamatā ir pieejamības princips, kas nodrošina visu lietotāju iekļaušanu. Kopīgiem spēkiem tie pārveido bibliotēkas un publiskās telpas par pastāvīgiem mācību, jauninājumu un sabiedrības iesaistes centriem.

BALTIJAS ZCP izmēģinājuma projektu, kas tiks sīki aprakstīti, mērķis bija izpētīt visus vai atsevišķus ZCP koncepcijas aspektus.

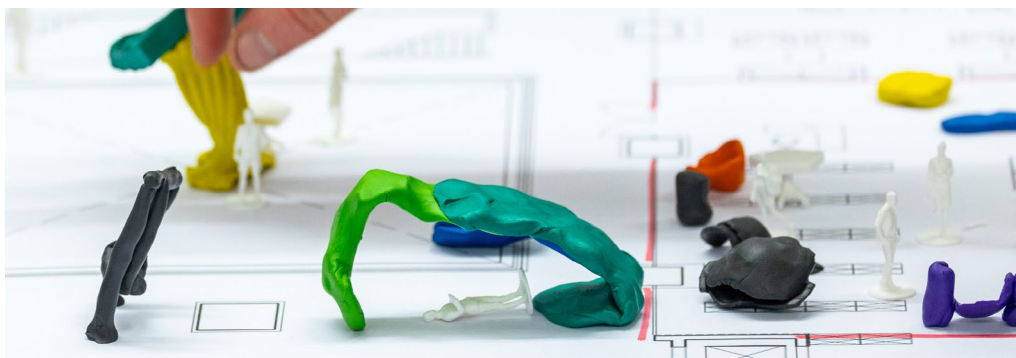


Rīkkopas izstrāde

4K rīkkopa tika izstrādāta, pamatojoties uz atziņām, kas tika gūtas, īstenojot izmēģinājuma projektus BALTIJAS ZCP partneriēstādēs: Hamburgas Valsts un universitātes bibliotēkā (Vācija), Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (Rīga) un Dānijas Karaliskajā bibliotēkā (Kopenhāgena un Herninga). OsloMet (Norvēģija) sniedza sākotnējās konceptuālās atziņas par lietotāju iesaisti un līdzdalību un vadīja iteratīvo izstrādi, kas pamatojās uz izmēģinājuma projektiem un regulārām atsauksmēm.

Projekts oficiāli tika uzsākts 2023. gada augustā ar partneru klātienē sanāksmi Hamburgā, kur partneri izstrādāja kopīgu darba plānu un apsprieda uz līdzdalību vērstas koncepcijas un sistēmas.





Pēc tam katrs partneris ciešā sadarbībā ar vietējām sadarbības organizācijām izstrādāja individuālus darba plānus.

- Orhūsa: Orhūsas Universitātes Biznesa un sociālo zinātņu fakultāte
- Kopenhāgena: Kopenhāgenas Universitātes Sociālo zinātņu fakultāte
- Hamburga: Zinātņu un humanitāro zinātņu akadēmija, Hamburgas vēstures asociācija un Valsts pilsoniskās izglītības aģentūra
- Rīga: Jauno arhitektu klubs "ATELPA"

Šīm sadarbības organizācijām bija būtiska nozīme galalietotāju grupu noteikšanā, līdzdalības formātu izstrādē un efektīvu saziņas kanālu izvēlē. No 2023. gada novembra līdz 2024. gada janvārim aptuveni 150 cilvēki piedalījās izmēģinājuma projektos, iesaistoties fokusa grupās, tiešsaistes un klātienēs semināros, sniedzot vērtīgas atsauksmes par jaunajām telpām un pakalpojumiem.

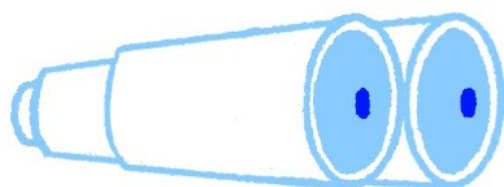
Pēc ideju izstrādes posma izmēģinājuma projektu partneri no Vācijas, Latvijas un Dānijas izstrādāja koncepcijas, kas sākotnēji tika prezentētas un apspriestas iekšējā sanāksmē un vēlāk starptautiskajā tiešsaistes atsauksmju seminārā 2024. gada martā. Vācijā un Latvijā tika uzsāktas fiziskas pārveides, bet Dānijā tika veikti papildu iesaistes un atgriezeniskās saites pasākumi, kas ļāva pabeigt izstrādes procesus.

Rīkkopa turpināja attīstīties, ņemot vērā atsauksmes no galvenajiem 2024. gada pasākumiem, piemēram, Vācijas bibliotekāru kongresa, "Bibliotheca Baltica" simpozija un ekspertu semināriem. Tās izstrādi un pabeigšanu veicināja arī iekšējās sanāksmes un fokusgrupu diskusijas. Šajā procesā tika iesaistītas vēl divas sadarbības organizācijas:

- "Bibliotheca Baltica": reģistrēta Baltijas jūras reģiona bibliotēku asociācija;
- Jozefa Konrāda Kožeņovska (*Joseph Conrad Korzeniowski*) Provincas un pilsētas publiskā bibliotēka Gdaņskā, Polijā.

Visbeidzot, ekspertu komiteja ar plašu pieredzi līdzdalības praksē pārskatīja sākotnējo rokasgrāmatas projektu, lai nodrošinātu atbilstību paraugpraksi šajā jomā, un 2025. gada vasarā, tieši pirms visu projekta aktivitāšu pabeigšanas, tika organizēta noslēguma konference ar ekspertiem un pieredzējušiem pakalpojumu sniedzējiem, lai saņemtu atsauksmes un izplatītu rīkkopu.





Izmēģinājuma projekti

ZCP nākotnes veidošana, izmantojot izmēģinājuma projektus

Izmēģinājuma projekti kalpoja kā izpētes braucieni pa plašajiem un sarežģītajiem informācijas ūdeņiem, ļaujot paredzēt un virzīties uz priekšu pa mainīgajām zināšanu centru pilsētvidē vajadzībām, un katrs projekts veicināja dziļāku izpratni par lietotāju iesaisti un līdzdalību šo dinamisko, nākotnei gatavo telpu veidošanā.





Orhūsas Universitātes bibliotēka

ORHŪSAS UNIVERSITĀTES BIBLIOTĒKAS KONTEKSTS UN LOMA

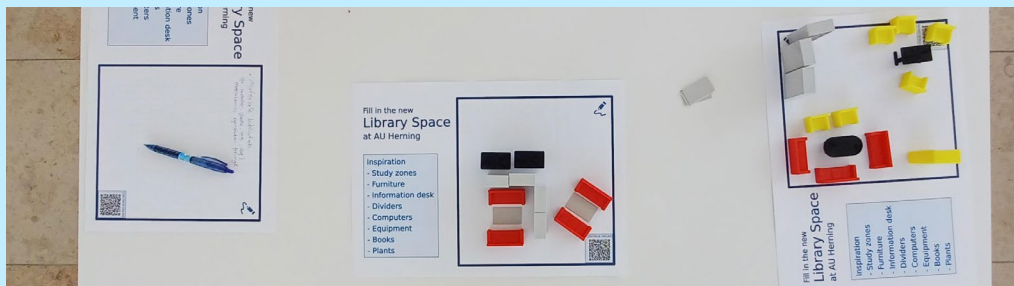
Orhūsas Universitātes bibliotēka (OUB), kas ir daļa no Dānijas Karaliskās bibliotēkas, apkalpo Biznesa un sociālo zinātņu fakultāti vairākās vietās, tostarp *Bartholins Allé* un *Fuglesangs Allé* Orhūsā, kā arī Herningā. Herningas universitātes pilsētiņa, kas atrodas stundas brauciena attālumā uz rietumiem no Orhūsas, piedāvā inženierzinātņu, uzņēmējdarbības attīstības, globālās pārvaldības, ekonomikas un vadības programmas. Herningas universitātes pilsētiņas bibliotēkai ir galvenā loma šo disciplīnu atbalstīšanā, nodrošinot akadēmiskos resursus, studiju vidi un sabiedrības iesaistes iniciatīvas.

Lai uzlabotu studentu iesaisti, Herningas bibliotēka plašākas universitātes iniciatīvas ietvaros piedzīvoja būtiskas pārmaiņas. Pārvietošana uz centrālo vietu pirmajā stāvā uzlaboja bibliotēkas redzamību, pieejamību un ērtāku lietošanu studentiem, mācībspēkiem un sabiedrībai. Agrāk bibliotēka atradās otrajā stāvā, un tā bija grūti atrodamā, īpaši tiem cilvēkiem, kuri bibliotēku apmeklēja pirmo reizi. Šis posms saskan ar universitātes mērķi veicināt pievilcīgu un dinamisku mācību vidi, mudinot studentus vairāk iesaistīties akadēmiskajās un sabiedriskajās aktivitātēs.

BIBLIOTĒKAS TRANSFORMĀCIJA: PIEEJAMĪBAS UN IESAISTES UZLABOŠANA

Jaunajās bibliotēkas telpās ir līdzsvarota individuālā mācīšanās un grupu darbs, iekļaujot klusās mācību zonas un kopdarba vietas. Klusā mācību telpa ir arī elastīga vieta darbsemināriem un mācībām, tostarp “DataLab” sesijām. Dabiski materiāli, augi un uzlabota akustika rada mājīgu gaisotni. Tuvums ēdnīcai ļauj studentiem pāriet no mācībām uz sabiedriskajām aktivitātēm, nostiprinot bibliotēkas kā integrēta akadēmiskā centra lomu.

Pārveides noteicošā iezīme bija studentu līdzdalība projektēšanas procesā. Tādas iesaistes iniciatīvas kā “Iedomājies vēlēšanos”, “Kūka par idejām” un interaktīvas darbnīcas ļāva studentiem veidot jauno telpu. Iniciatīvas “Iedomājies vēlēšanos” laikā studenti anonīmi iesniedza ierosinājumus par uzlabojumiem, tādējādi veicinot radošu ieguldījumu. Pasākums “Kūka par idejām” nodrošināja neformālu diskusiju vidi, kurā studenti apmainījās idejām ar bibliotēkas darbiniekiem pie kafijas tases un kūkas. Izmantojot ēkas plānus un izdrukātus 3D modeļus, studenti ieskicēja un izveidoja savu ideālo mācību vidi, sniedzot viedokli par mācību paradumiem, telpu izvēli un bibliotēkas pakalpojumiem. Šis ieguldījums tika integrēts galīgajā dizainā, nodrošinot, ka bibliotēka atspoguļo lietotāju vajadzības.



NOVATORISKI PAPILDINĀJUMI: "DATALAB" UN MATERIĀLU BIBLIOTĒKA

Līdztekus telpiskajai pārplānošanai bibliotēkā tika ieviesti jauni funkcionālie elementi, lai apmierinātu mainīgās akadēmiskās vajadzības. Galvenais jauninājums bija "DataLab", kas atbalsta digitālo pratību, pētniecības metodoloģiju un datorizētu mācīšanos. "DataLab" piedāvā darbseminārus, seminārus un atvērtās laboratorijas sesijas par datu vizualizāciju, programmēšanu un digitālās pētniecības rīkiem. "DataLab", kas tika izstrādāta kā hibrīda koncepcija, piedāvā klātienē un tiešsaistes mācību iespējas, nodrošinot pieejamību un elastīgumu. Šīs koncepcijas ieviešana pastiprina bibliotēkas kā modernas mācību vides lomu, kurā ir apvienoti tradicionālie un digitālie resursi.

Vēl viens nozīmīgs papildinājums bija Materiālu bibliotēka, kas atbalsta praktisko mācīšanos uzņēmējdarbības un inženierzinātņu studentiem. Šis resurss nodrošina piekļuvi fiziskiem materiāliem, tostarp metāliem, ilgtspējīgiem materiāliem, kokam, keramikai, plastmasai un kompozītmateriāliem. Inženiertehniskie komponenti, piemēram, lodīšu gultņi, veidņi un formas, ļauj studentiem klātienē izpētīt materiālu īpašības. Pasniedzēji var aizņemt materiālu komplektus lekcijām un semināriem, tādējādi uzlabojot praktisko lietojumu.

PUBLISKA KULTŪRAS MANTOJUMA UN AKADĒMISKO RESURSU PIEEJAMĪBA

Papildus studentu un mācībspēku apkalpošanai OUB Herningas kompleksa bibliotēka ir viena no nedaudzajām vietām ārpus Dānijas lielākajām pilsētām, kur ir publiski pieejamas Dānijas Karaliskās bibliotēkas digitalizētās kolekcijas. Tas nodrošina vienlīdzīgu piekļuvi kultūras mantojuma materiāliem un resursiem visās pilsētu un lauku kopienās. Bibliotēkā ir pieejami Dānijas laikrakstu arhīvi, kas datējami ar 17. gadsimtu un tiek plaši izmantoti pētniecībā, ģenealoģijā un uzņēmējdarbības vēsturē. Turklāt digitalizētie TV un radio arhīvi glabā Dānijas kultūras mantojumu, savukārt Dānijas kino un televīzijas reklāmu kolekcija dokumentē izmaiņas reklāmā, patērētāju uzvedībā un plašsaziņas līdzekļu vēsturē. Lai gan studenti un mācībspēki joprojām ir galvenie lietotāji, bibliotēkas pakalpojumu modeli un dizainā ir ņemtas vērā publiskās piekļuves vajadzības, nodrošinot iekļaujošu vidi.

OUB HERNINGAS UNIVERSITĀTES PILSĒTIŅAS BIBLIOTĒKA KĀ ZINĀŠANU CENTRS PILSĒTVIDĒ

Herningas universitātes pilsētiņas bibliotēkas pārveide uzskatāmi parāda, kā universitātes bibliotēka var darboties kā zināšanu centrs pilsētvīdā. Makrolīmenī tas savieno vietējos lietotājus ar globālām zināšanām, izmantojot digitālās prasības iniciatīvas un piekļuvi kultūras mantojuma resursiem. Mezolīmenī tas stiprina sadarbības tīklus, iesaistot studentus projektēšanas procesā un atbalstot partnerattiecības ar mācībspēkiem un plašāku sabiedrību. No institucionālā viedokļa pārplānošana atbilst plašākiem Orhūsas Universitātes mērķiem – novatorismam, pieejamībai un starpdisciplinārām mācībām. Individuālā līmenī tādas telpas kā "DataLab" un Materiālu bibliotēka atspoguļo studentu ieguldījumu un ir pielāgotas, lai atbalstītu personīgo akadēmisko izaugsmi, digitālās kompetences un profesionālo attīstību.





Kopenhāgenas Universitātes bibliotēka

KOPENHÅGENAS UNIVERSITĀTES BIBLIOTĒKAS KONTEKSTS UN LOMA

Kopenhāgenas Universitātes bibliotēka, kas ir daļa no Dānijas Karaliskās bibliotēkas, darbojas kā Kopenhāgenas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes bibliotēka. Bibliotēka atrodas Dānijas galvaspilsētā un nodrošina atbalstu 6600 studentiem, mācībspēkiem un pētniekiem, piedāvājot visaptverošus akadēmiskos resursus, daudzveidīgas mācību telpas un integrētus kursu piedāvājumus. Tās loma sniedzas tālāk par piekļuves nodrošināšanu grāmatām un datubāzēm, tai ir aktīva loma informācijpratības mācīšanās, digitālo prasmju atbalstīšanā un studentu panākumu veicināšanā. Tā kā bibliotēka ir apņēmusies reaģēt uz izmaiņām, tā nepārtraukti attīstās, lai apmierinātu mainīgās studentu, mācībspēku un universitātes vadības vajadzības.

STRATĒGISKĀ TRANSFORMĀCIJA, LAI STIPRINĀTU DIGITĀLO PRATĪBU

Lai sekmīgāk atbalstītu studentu panākumus strauji mainīgajā akadēmiskajā vidē, Kopenhāgenas Universitātes bibliotēka paplašināja savu lomu ārpus tradicionālās akadēmiskās telpas. Tā pārtapa par zināšanu vides, kas vērsta uz informācijas pieejamības šķēršļu mazināšanu un digitālo prasmju stiprināšanu, daļu. Sadarbībā ar universitātes mācību centru bibliotēka izstrādāja uz lietotāju vērstas iniciatīvas, lai palīdzētu studentiem pārvarēt biežāk sastopamās problēmas, jo īpaši “trauksmi saistībā ar bibliotēkas apmeklējumu”, kad studenti jūtas apjukusi vai nedroši, orientējoties akadēmiskajos resursos.

Atzīstot, ka daudziem, īpaši pirmā kursa un ārvalstu, studentiem ir grūti piekļūt informācijai un to efektīvi novērtēt, bibliotēka ieviesa vieglas pieejamības interaktīvus risinājumus, kuru mērķis ir vairogt pārliecību un digitālās pamatprasmes. Šo pieeju veidoja vadošā metafora par “tiltu būvi” – tāpat kā Dānijas infrastruktūra savieno nošķirtus reģionus, bibliotēkas mērķis bija pārvarēt plaisu starp studentiem un zināšanām, pakalpojumiem un kompetencēm, kas viņiem ir nepieciešamas, lai sekmīgi attīstītos akadēmiskajā jomā.

NOVATORISKI RĪKI UN KOPRADĪŠANA: “TWINE” SPĒLE UN PAKALPOJUMS “BIBTIPS”

Lai risinātu digitālās navigācijas un informācijas pratības problēmas, bibliotēka izstrādāja interaktīvu “Twine” spēli “Slepkavība Būla ekspresī” (*Murder on the Boolean Express*). Šī “izvēlies savu piedzīvojumu” pieredze tika izstrādāta, lai saistošā spēļu veidā mācītu Būla loģiku literatūras meklēšanā. Šis rīks izmantoja “Twine” – atvērtā koda platformu nelineāru stāstu stāstīšanai, lai vadītu lietotājus cauri noslēpumainam stāstam, kas pa ceļam mācīja akadēmiskās meklēšanas metodes.

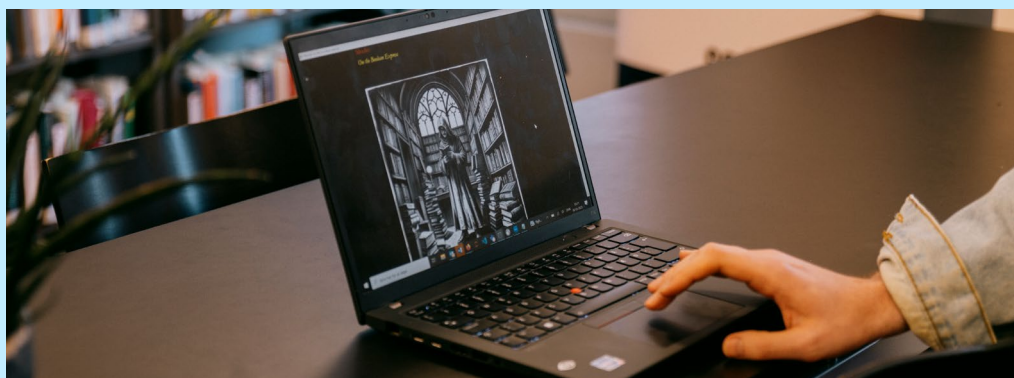


Spēles izstrāde tika veikta kopradīšanas procesā, izmantojot plašas intervijas ar studentiem. 2024. gada decembrī bibliotēkā notikušajā studentu seminārā tika izmēģināta spēles agrīnā versija. Trīs stundas ilgā sesijā studenti sniedza atsauksmes par tās lietojamību, sižetu un vispārējo pieredzi. Galīgajā dizainā tika iekļauti viņu ieteikumi, piemēram, iespēja spēlētājiem atgriezties pie iepriekšējām izvēlēm vai alternatīva stāsta sižeta izveide. Pārsvārā pozitīvās atsauksmes apstiprināja, ka rīks piedāvā jauktu, efektīvu un saprotamu ievadu digitālo pamatprasmju apguvē.

Līdztekus “Twine” spēlei projektā tika ieviestas “BibTips” (jeb angļu valodā – “LibTips”) – īsas, mērķtiecīgas informācijpratības nodarbības nelielām grupām. Šīs sarunas tika veidotas tā, lai tām būtu jāvelta minimāls laiks, padarot tās pieejamas studentiem pat ar lielu akadēmisko slodzi. “BibTips” tika piedāvātas gan fiziskajā bibliotēkā, gan tiešsaistē, nodrošinot elastību un pielāgojot saturu katra studenta vajadzībām. Līdzīgi kā spēle, arī “BibTips” mācību materiāli tika veidoti, ņemot vērā studentu atsauksmes, kas tika iegūtas, veicot turpmāku aptauju, tādējādi nodrošinot to atbilstību un pastiprinot ZCP modeļa ietekmi uz lietotāju vērstu dizainu.

KOPENHĀGENAS BIBLIOTĒKA KĀ ZINĀŠANU CENTRS PILSĒTVIDĒ

Kopenhāgenas Universitātes bibliotēka parāda, kā universitātes bibliotēka var kalpot kā zināšanu centrs pilsētvidē, integrējot globālo piekļuvi pētniecībai ar vietējo akadēmisko atbalstu. Makrolīmenī tas savieno studentus ar globāliem zināšanu tīkliem, izmantojot digitālās un informācijpratības iniciatīvas, tostarp novatoriskus rīkus, piemēram, “Twine” spēli. Mezolīmenī tas veicina sadarbību ar partneriem, piemēram, mācību centru, lai kopīgi radītu pielāgotus pakalpojumus, kas atbilst studentu vajadzībām, tostarp centienus mazināt trauksmi par bibliotēkas apmeklējumu. Institucionālā līmenī bibliotēka atbalsta universitātes mērķus radīt modernu, elastīgu mācību vidi, paplašinot tradicionālo atbalstu un izmantojot digitālos rīkus. Individuālā līmenī studenti gūst labumu no personalizētas mācību pieredzes, piemēram, interaktīviem resursiem un īsām lekcijām, kas uzlabo digitālo prātību un vairo pārliecību par to, kā orientēties akadēmiskajās sistēmās.



Hamburgas Valsts un universitātes bibliotēka

HAMBURGAS VALSTS UN UNIVERSITĀTES BIBLIOTĒKAS KONTEKSTS UN LOMA

Kārļa fon Osecka (*Carl von Ossietzky*) Hamburgas Valsts un universitātes bibliotēka (Hamburgas VUB) ir lielākā akadēmiskā bibliotēka Hamburgā, kas kalpo kā centrālais resurss Hamburgas Universitātei, vietējām valsts universitātēm, valsts iestādēm un sabiedrībai kopumā. Bibliotēka ir Zinātnes, pētniecības un dzimumu līdztiesības departamenta pakļautībā esoša valsts iestāde, kas nodrošina piekļuvi plašam pētniecības materiālu klāstam, arhīviem un literatūrai, vienlaikus pildot nozīmīgu lomu vēsturisko zināšanu saglabāšanā. Tā ir Hamburgas obligāto eksemplāru bibliotēka, kas nodrošina pilsētas intelektuālā un kultūras mantojuma arhivēšanu nākamajām paaudzēm.

PUBLISKĀS IZGLĪTĪBAS JAUNĀ LOMA

BALTIJAS ZCP projekta ietvaros Hamburgas VUB pētīja veidus, kā veicināt demokrātisku iesaistīšanos, zināšanu apmaiņu un vēsturiski politisku diskursu publiskajā telpā, kurā piedalās visi. ZCP modelis, kas sākotnēji tika izstrādāts bibliotēkā, vadīja šo pārveidi ārpus tradicionālās saglabāšanas un pētniecības uz aktīvu diskusiju, izglītības un pilsoniskās līdzdalības forumu. Centrālais elements šajos centienos bija bijušās lasītavas pārveidošana par Kārļa fon Osecka forumu – daudzfunkcionālu telpu, kas veltīta aktīvai atmiņu kultūrai un nosaukta Nobela Miera prēmijas laureāta, žurnālista, antimilitārista un antifašista Kārļa fon Osecka vārdā. Šis pārmaiņas saskanēja ar plašākiem ZCP mērķiem, pozicionējot bibliotēku kā tiltu starp akadēmisko vidi un sabiedrību, veicinot starpdisciplināru apmaiņu un pilsonisko dialogu.

Kārļa fon Osecka foruma veidošanā tika iesaistītas tādas atslēgas organizācijas kā Hamburgas VUB, Zinātņu akadēmija, Valsts pilsoniskās izglītības aģentūra un Hamburgas vēstures asociācija. Šie sadarbības partneri palīdzēja veidot forumu kā starpdisciplināru zināšanu nodošanas un demokrātiskas diskusijas centru, izmantojot seminārus un diskusijas, kas noteica foruma tēmas, programmu un izkārtojumu.

Par galveno elementu tika uzskatīta jauniešu līdzdalība, un 11. klases skolēni, izmantojot dizaina domāšanu, izstrādāja foruma prototipu. Viņu ieguldījums uzsvēra vajadzību pēc elastīgas, viesmīlīgas telpas, kas izceltu vēsturiskus un politiskus notikumus, vienlaikus veicinot gan mācības, gan sociālo mijiedarbību. Turklāt muzeju, fondu un akadēmisko institūciju eksperti sniedza savu ieguldījumu, piedaloties darbsemināros par demokrātisku iesaistīšanos, vēstures refleksiju un pilsonisko diskursu, palīdzot veidot foruma interaktīvos formātus un eksponātus.

Sabiedrības iesaistes sesijas turpināja pilnveidot dizainu, nodrošinot, ka telpa joprojām atbilst kopienas vajadzībām. Daži dalībnieki vēlējās saglabāt vecās lasītavas elementus, bet citi deva priekšroku interaktīvākiem formātiem.

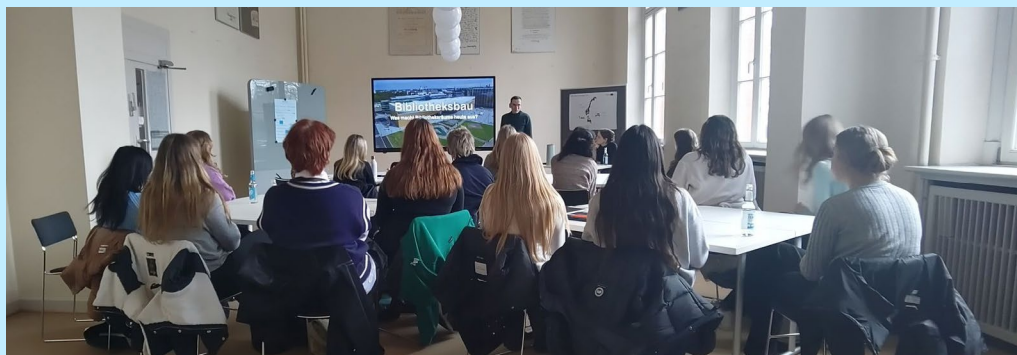
Foruma galīgais dizains piedāvā modulas mēbeles elastīgai izmantošanai un “plug-and-play” tehnoloģiju, kas ļauj viegli rīkot pasākumus, līdzsvarojot strukturētu programmu – debates, izstādes, darbnīcas – ar neformālām, spontānām tikšanās reizēm. Apvienojot interaktīvās funkcijas ar vēsturiskām tēmām, forums nodrošina pieejamu vietu, kur var pētīt tādas tēmas kā demokrātija, antifāšisms, preses brīvība un digitālās prasmes.

FORUMA ATKLĀŠANA UN IETEKME

Forums tika atklāts 2024. gada oktobrī, tādējādi iezīmējot tā pāreju no koncepcijas uz realitāti. Atklāšanas pasākumā bija īsas uzrunas, muzikāli priekšnesumi un pasaules kafejnīcas stila diskusijas, uzsverot foruma lomu vēsturiskās apziņas, demokrātijas un kopīgas mācīšanās veicināšanā. Pasākuma laikā sadarbības organizācijas, studenti un vietējā kopiena varēja iepazīties ar to, kā kopīgā projektēšanas procesā tika veidota šī telpa, kuras galīgajā veidolā bija redzams partnerorganizāciju, darbnīcu dalībnieku un kopienas ieguldījums.

HAMBURGAS VALSTS UN UNIVERSITĀTES BIBLIOTĒKA KĀ ZINĀŠANU CENTRS PILSĒTVIDĒ

Hamburgas VUB ir piemērs tam, kā bibliotēka var darboties kā zināšanu centrs pilsētvidē, savienojot globālo vēsturiski politisko diskursu ar vietējās kopienas iesaisti. Makrolīmenī tas veicina demokrātisku dialogu par tādām tēmām kā demokrātija, brīvība un vēsture ar Kārļa fon Osecka foruma starpniecību, iesaistot plašu auditoriju ārpus akadēmiskajām aprindām. Mezolīmenī bibliotēka veicina starpdisciplināru sadarbību ar tādiem partneriem kā Zinātņu akadēmija un vietējās pilsoniskās izglītības organizācijām, stiprinot saiknes ar reģionālajiem tīkliem. Institucionālā līmenī foruma pārveidošana veicina pilsonisko līdzdalību un atbilst bibliotēkas mērķiem saistībā ar zināšanu izplatīšanu. Individuālā līmenī līdzdalības dizains un elastīgi, interaktīvi formāti nodrošina personalizētu mācību pieredzi, kas rosina pārdomas par sociālajām problēmām un veicina individuālu iesaistīšanos vēsturē un demokrātiskā diskursā.





Latvijas Nacionālā bibliotēka

LATVIJAS NACIONĀLĀS BIBLIOTĒKAS KONTEKSTS UN LOMA

1919. gadā dibinātā Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) ir valsts vadošais kultūras centrs, kas nodrošina piekļuvi grāmatām, rokrakstiem un digitālajiem resursiem. Tai ir būtiska loma pētniecībā, izglītībā un sabiedrības iesaistē, nodrošinot plašu piekļuvi zināšanām. Bibliotēkas misija ir veicināt nepārtrauktu Latvijas sabiedrības izglītošanos un izaugsmi, stiprinot neatkarību un demokrātiju Latvijā. BALTIJAS ZCP projekta ietvaros LNB pārdomāja savu lomu, koncentrējoties uz jauniešu iesaisti, digitālo pratību un kopīgu mācīšanos.

BIBLIOTĒKAS TRANSFORMĀCIJA: JAUNIEŠU TELPAS REVITALIZĀCIJA

Projekta ietvaros tika revitalizēta nepilnīgi izmantotā Jauniešu telpa Mezonīna stāvā (M), uzlabojot tās funkcionalitāti un redzamību. Sadarbībā ar Jauno arhitektu klubu "ATELPA" telpa tika pārveidota, izmantojot modulārās mēbeles un elastīgu plānojumu, kas atbalsta individuālu un grupu mācīšanos. Transformējamas darba vietas, skaņu absorbējoši risinājumi un ergonomiski sēdekļi veicina dažādus darba stilus. Līdzdalības pieeja nodrošināja, ka gan jaunieši, gan bibliotēkas darbinieki kopīgi veidoja telpu ar darbsemināru palīdzību.

2023. gada beigās divi darbsemināri noteica tālāko projektēšanas procesu. Pirmajā darbseminārā, kurā piedalījās 37 bibliotēkas speciālisti, tika apspriestas problēmas saistībā ar jauniešu apkalpošanu un M stāva interaktivitātes uzlabošanu. Otrajā darbseminārā, kurā piedalījās 24 jaunieši, galvenā uzmanība tika pievērsta viņu vēlmēm attiecībā uz šo telpu. Jaunieši izstrādāja pielāgojamu mēbeļu un atsevišķu mācību zonu prototipus, nodrošinot, ka dizains atbilst lietotāju vajadzībām.

NOVATORISKI PAPILDINĀJUMI: DIGITĀLIE RĪKI UN MĀCĪBU IESPĒJAS

Jauniešu telpas pārveides galvenais aspekts bija digitālo rīku integrēšana, veicinot radošo izpēti un tehnoloģisko pratību. 3D printeru ieviešana deva iespēju praktiski mācīties un apgūt digitālās modelēšanas prasmes. Šie rīki veicināja novatorismu, problēmu risināšanu un pieejamību skolniekiem un dažādu disciplīnu studentiem.

Jauniešu telpa veicina arī neformālo izglītību un iesaistīšanos kultūras procesos, piedāvājot vietu galda spēlēm, prezentāciju mēģinājumiem un grupu diskusijām. Tā ir saistīta ar īpaši atlasītajām bibliotēku kolekcijām, nodrošinot jauniešu auditorijai brīvpieejas resursus. Šis mācību un socializēšanās apvienojums atbilst bibliotēkas mērķim – atbalstīt mūžizglītību.



Pateicoties bibliotēkas darbinieku centībai, Jauniešu telpa bija rosīgs pasākumu un aktivitāšu centrs jau pirms projekta īstenošanas. Tajā notika tādas aktivitātes kā latviešu valodas sarunu kluba tikšanās, galda spēļu vakari, pužļu ātrliksšanas nodarbības, improvizācijas teātra sesijas, karjeras un kopīgas lasīšanas pasākumi. Skolotāji to bieži izmantoja mācību ekskursijām un ārpusstundu nodarbībām. Tomēr atšķirībā no citām lasītavām šī telpa netika pietiekami izmantota ārpus plānotajiem pasākumiem.

Jauniešu telpas atklāšanā 2024. gada 5. novembrī tika izcelti tās jaunie elementi, tostarp individuāli izgatavotas mēbeles, digitālie rīki un pārveidotais izkārtojums. Vairāk nekā 50 dalībnieki apmeklēja šo pasākumu, lai atzīmētu publiskā un privātā sektora partnerības panākumus un kopīgos centienus izveidot lietotājoorientētu telpu.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA KĀ ZINĀŠANU CENTRS PILSĒTVIDĒ

LNB darbojas kā zināšanu centrs pilsētvidē, kas savieno vietējās kopienas ar globālām zināšanām, izmantojot digitālos resursus un kultūras apmaiņu. Makrolīmenī tās plašās digitalizētās kolekcijas stiprina starptautiskos intelektuālos sakarus un veicina piekļuvi globālām zināšanām. Mezolīmenī bibliotēka veicina jauniešu iesaisti, izmantojot līdzdalības pieeju, iedrošinot sadarbību un dodot jauniešiem iespēju veidot savu vidi. Institucionālā līmenī nesen veiktā Jauniešu telpas revitalizācija atbilst LNB stratēģiskajiem mērķiem – veicināt digitālo prasmi, radošumu un mūžizglītību, izmantojot adaptīvu un nākotnei gatavu dizainu. Individuālā līmenī Jauniešu telpa piedāvā pielāgotu pieredzi, kas veicina prasmju veidošanu, radošumu un pašvadītu mācīšanos, tādējādi padarot bibliotēku par mūsdienīgu vidi personīgajai izaugsmei un novatorismam.





LAIPNI
LŪDZAM MŪSU
CEĻOJUMA
NĀKAMAJĀ
POSMĀ!

4K lietotāju iesaistes un līdzdalības rīkkopa

Nākotnes telpu un pakalpojumu paredzēšana

4K lietotāju iesaistes un līdzdalības rīkkopa ir praktiska darba rokasgrāmata, kas ir izstrādāta, lai palīdzētu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem orientēties ceļā uz jēgpilnu, lietotājiorientētu telpu un pakalpojumu izveidi. Šī rīkkopa, kas ir izstrādāta izmantošanai visā Baltijas jūras reģionā un ārpus tā, atbalsta procesu, kura mērķis ir paredzēt, radīt un attīstīt vidi, kas iedrošina iedzīvotājus un veicina uz informāciju balstītu lēmumu pieņemšanu.

Kā kompass, kas virza cauri nezināmiem ūdeņiem, rīkkopa bibliotēku kontekstā balstās uz četros izmēģinājuma projektos gūtajām atziņām. Tā piedāvā pamatu elastīgu, hibrīdu telpu projektēšanai, kuras var pielāgot gan pilsētvidē, gan lauku apvidos. Veicinot digitālo pratību, sociālo novatorismu un aktīvu līdzdalību, šī rīkkopa atbalsta centienus veicināt iesaisti un apvienot kopienas.



Rīkkopas posmi

Uzsākot šo kopīgo ceļojumu, 4K lietotāju iesaistes un līdzdalības rīkkopa ir izstrādāta, lai palīdzētu mums virzīties cauri pieciem skaidriem un īstenojamiem posmiem.

1. MĒRĶI UN UZDEVUMI

Process sākas ar sadarbību veicinoša konteksta, motivācijas un ieceru definēšanu. Šajā posmā tiek noteikti galvenie mērķi un sagaidāmie rezultāti, kā arī iezīmēts virziens, kā tiks mērīti panākumi.



2. IESAISTE

Tālāk tiek iezīmētas katra sadarbības partnera lomas un termiņi organizēta, iekļaujoša un efektīva procesa nodrošināšanai.



3. DEVUMS

Šajā posmā tiek noteikti resursi, prasmes un zināšanas, ko katrs dalībnieks iegulda kopīgajā darbā, tādējādi veidojot spēcīgu pamatu kolektīvai sadarbībai.



4. ATBILDĪBAS

Šajā posmā tiek skaidri definētas katra dalībnieka lomas un pienākumi – norādot, kurš atbild par konkrētiem uzdevumiem un kam ir lēmumu pieņemšanas pilnvaras, lai ikviens komandas loceklis skaidri zinātu savu lomu un ieguldījumu kopēja darbā.



5. NOVĒRTĒŠANA

Visbeidzot tiek veikta progresu novērtēšana, nozīmīgu pārmaiņu nostiprināšana un turpmākā virziena noteikšana sadarbībā ar partneriem un citām ieinteresētajām pusēm.



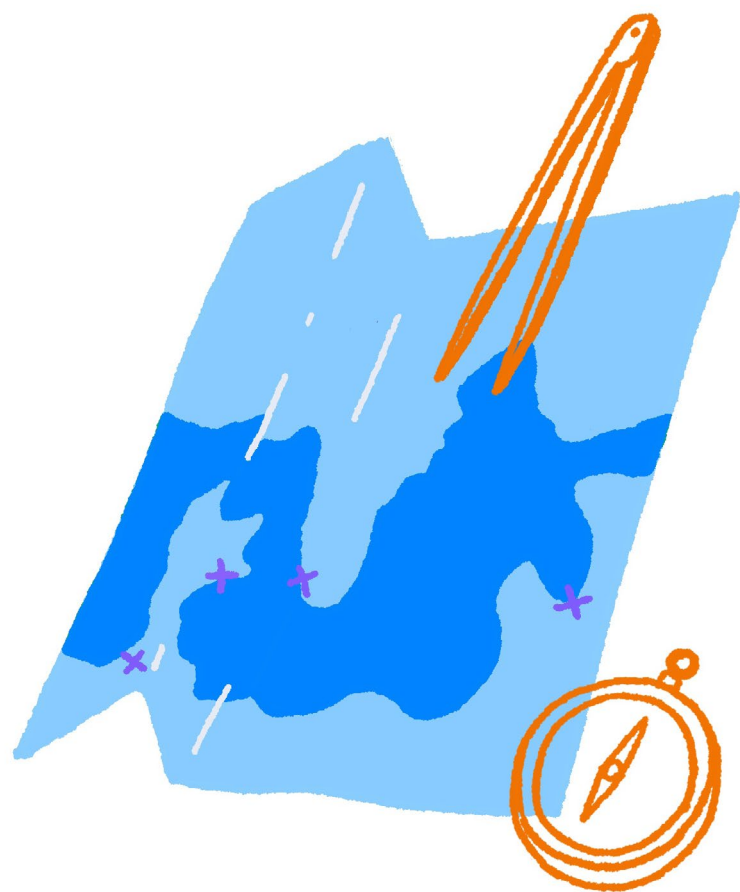
Kas notiek katrā posmā

Katrs rīkkopas posms ir izstrādāts tā, lai tas būtu praktisks, veicams un atbalstītu mūsu ceļojumu, un tajā ir iekļauti šādi aspekti:

- vadošie jautājumi, lai ļautu noteikt posma mērķi;
- konceptuālie rīki, piemēram, sistēmas, metodes un paņēmieni, kas palīdzēs darbā;
- piemēri, kas ņemti no izmēģinājuma pētījumiem, piedāvājot reālu lietojumu, kas parāda veicamo ceļu.

Apvienojot strukturētas vadlīnijas, praktiski izmantojamus rīkus un piemērus no dzīves, 4K rīkkopa sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem ļauj pāriet no kopienas vajadzību izpratnes uz efektīvāku, lietotājiorientētu pakalpojumu sniegšanu. Neatkarīgi no tā, vai tas notiek pilsētā vai ārpus tās, šis resurss dod iespēju radīt telpas un pakalpojumus ar paliekošu ietekmi vietējās kopienās, virzot centienus uz kopīgu mērķu sasniegšanu – spēcīgāku un saliedētāku sabiedrisko vidi.





Mērķi un uzdevumi

VADOŠAIS JAUTĀJUMS

Kādu kopīgu galamērķi vēlamies sasniegt?
Kādi mērķi nosaka mūsu virzību un kurā punktā
satiekas mūsu individuālie ceļi?

Ievads

Pirms sadarbības uzsākšanas ir svarīgi noteikt skaidru kursu. Procesa pamatā ir kopīgu mērķu un uzdevumu noteikšana, nodrošinot, ka visi sadarbības partneri – neatkarīgi no tā, vai tie ir iestādes, kopienas vai indivīdi, – dodas vienā virzienā. Runa ir ne tikai par dažādu lietotāju grupu vajadzību apzināšanu, bet arī par plašāku vēlmju formulēšanu – elastīgu, uz līdzdalību un lietotāju vērstu publisku telpu un pakalpojumu, kas pielāgojas mainīgajai realitātei, radišanu.



Rīks: rezultātu kartēšanas diagramma

Rezultātu kartēšanas diagramma šajā posmā kalpo kā navigācijas rīks. Līdzīgi kā koordinātu iezīmēšana jūras kartē, tā palīdz komandām noteikt nodomus, sasaistīt tos ar iestādes misiju un noteikt izmēramus rezultātus. Izmēģinājuma projektos tā darbojas kā kompass, lai saskaņotu mērķus gan ar vietējās kopienas vajadzībām, gan plašāku institucionālo redzējumu, vadot agrīno sadarbību un koncentrējoties uz iekļaujošu, lietotājoorientētu dizainu.

Katrs sadarbības partneris aizpilda tabulu individuāli; pēc tam rezultāti tiek kopīgi apspriesti, lai noteiktu, kur mērķi sakrīt, atšķiras vai kur ir jāveic korekcijas. Šī atklātā, reflektējošā pieeja ļauj veidot spēcīgu efektīvas koprades pamatu.

Diagramma palīdz komandām noteikt:

- **uzdevumus/politiku** – institucionālās vai organizatoriskās pilnvaras, kas ir sadarbības pamatā;
- **mērķus/uzdevumus** – visaptverošos mērķus, kas virza centienus;
- **konkrētus rezultātus** – taustāmus rezultātus, kas gaidāmi no sadarbības;
- **saņēmējus** – personas vai grupas, kas gūs labumu no projekta, nodrošinot, ka ieguvēji ir visas iesaistītās personas;
- **vērtēšanas kritērijus** – skaidrus rādītājus, kas ļauj sekot līdzi progresam un novērtēt panākumus ceļa gaitā.

REZULTĀTU KARTĒŠANAS DIAGRAMMA

MISIJA/ POLITIKA	MĒRĶI/ UZDEVUMI	KONKRĒTI REZULTĀTI	LABUMA GUVĒJI	MĒRĪŠANAS KRITĒRIJI
<i>Saistīt projektu ar organizācijas misiju, piemēram, uzlabot piekļuvi zināšanām vai veicināt digitālās prasmes.</i>	<i>Definēt konkrētus, īstenojamus mērķus, piemēram, sniegt studentiem lielākas iespējas, veicināt sadarbību, uzlabot pieejamību.</i>	<i>Noteikt izmēramus rezultātus, piemēram, labāka iesaiste, uzlaboti resursi vai lielāka lietotāju apmierinātība.</i>	<i>Norādīt mērķgrupas, tostarp studentus, darbiniekus un kopienas locekļus.</i>	<i>Izstrādāt kvantitatīvi izmēramus rādītājus, piemēram, resursu izmantošanas rādītāji vai atsauksmes par lietojamību.</i>



IZDRUKĀJAMA
VEIDNE
59. LAPPUSE



Izmēģinājuma projektu mērķi un atziņas

Turpmākajās pārdomās ir uzsvērts, kā rezultātu kartēšanas diagramma palīdzēja izmēģinājuma projektos, ļaujot saskaņot mērķus, iesaistīt sadarbības partnerus un veidot līdzdalības dizaina procesus katrā vietā.

HERNINGA BIBLIOTĒKAS TELPU SASKAŅOŠANA AR IESTĀDES STRATĒGIJU

Herningas izmēģinājuma projekts bija vērsts uz bibliotēkas pakalpojumu un telpiskā plānojuma pārdomāšanu, lai tos saskaņotu ar plašākām universitātes stratēģijām. Projekta mērķis bija izveidot uz studentiem vērstu un saistošu vidi, kas atbilstu gan akadēmiskajām, gan vietējās kopienas vajadzībām. Rezultātu kartēšanas diagrammai bija būtiska nozīme šī procesa strukturēšanā, nodrošinot, ka līdzdalības dizains tika integrēts universitātes stratēģijās. Tas ļāva noteikt, cik svarīgi ir jau no paša sākuma iesaistīt mācībspēkus, studentus un bibliotēkas darbiniekus, ļaujot projektā sistemātiski pievērsties lietotāju vajadzībām, vienlaikus stiprinot saikni starp mācību telpām un universitātes pilsētiņas dzīvi.

KOPENHĀGENA ŠĶĒRŠĻU MAZINĀŠANA UN DIGITĀLĀS PRATĪBAS VEICINĀŠANA

Kopenhāgenas izmēģinājuma projekta mērķis bija iesaistīt plašāku un daudzveidīgāku studentu grupu, jo īpaši tos, kuriem pastāv mācību pārtraukšanas risks vai kuriem ir grūtības mācībās. Bibliotēkas mērķis bija radīt pieejamus resursus, lai mazinātu “trauksmi saistībā ar bibliotēkas apmeklējumu” un veicinātu digitālo pratību. Rezultātu kartēšanas diagramma ļāva saglabāt spēju koncentrēties organizatorisko pārmaiņu laikā, nodrošinot, ka projekta centrā joprojām ir izmērāmi rezultāti, piemēram, uzlabotas digitālās prasmes un mazāki šķēršļi resursu pieejamībai. Nosakot šos mērķus paša sākumā, projekta komanda varēja pielāgot stratēģijas un nodrošināt, ka intervences pasākumi, tostarp līdzdalības mācību formāti, ir tieši saskaņoti ar studentu vajadzībām.



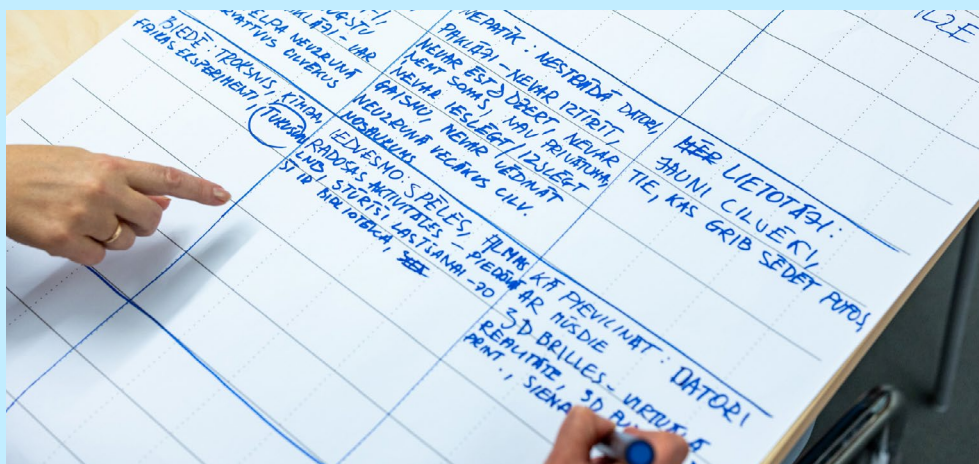
HAMBURGA KOPRADES STIPRINĀŠANA STARP AKADĒMISKAJĀM UN PILSONISKAJĀM KOPIENĀM

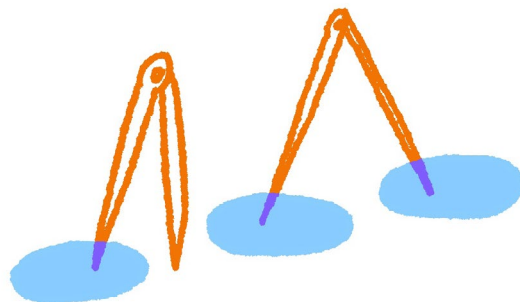
Hamburgā mērķis bija veicināt ciešāku sadarbību starp akadēmisko pasauli un plašāku sabiedrību. Izaicinājumu radīja koprades sistēmu neesamība bibliotēku vidē. Rezultātu kartēšanas diagramma ļāva mācībspēkiem, studentiem un bibliotēkas darbiniekiem izveidot kopīgu redzējumu, palīdzot viņiem definēt kopīgus mērķus attiecībā uz mijiedarbību, kopīgu mācīšanos un sabiedrības iesaisti, tādējādi liekot pamatus jauniem līdzdalības modeļiem.



RĪGA ELASTĪGAS, UZ JAUNIEŠIEM VĒRSTAS MĀCĪBU VIDES IZVEIDE

Rīgā koncentrējās uz Jauniešu telpas pārveidošanu par dinamisku, daudzfunkcionālu centru radošumam un mācībām. Projekta mērķis bija dot iespēju jauniešiem pētīt, eksperimentēt un uzņemties atbildību par savu telpu, piedāvājot tādas funkcijas kā 3D printeri un modulāras mēbeles. Rezultātu kartēšanas diagramma strukturēja ideju radīšanas un koprades sesijas, palīdzot komandai definēt prioritātes un praktiski iezīmēt transformāciju, saistot telpisko dizainu tieši ar jauno lietotāju vēlmēm.





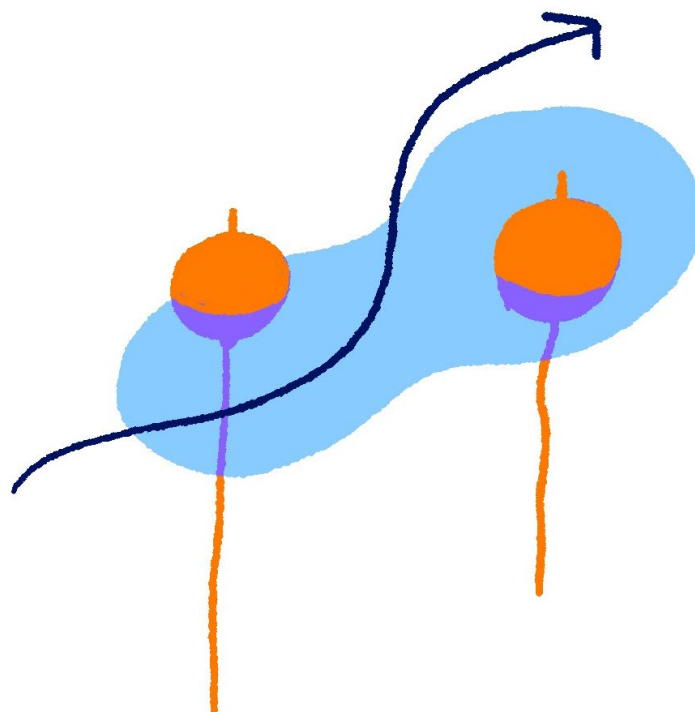
Secinājumi

Mērķi un uzdevumi kā pirmais rīkkopas posms nosaka kopīgu virzienu katram sadarbības ceļojumam – nosakot mērķi pirms buru pacelšanas. Visos izmēģinājuma projektos rezultātu kartēšanas diagramma kalpoja kā vadošais rīks, lai noskaidrotu nodomu, saskaņotu sadarbības partneru centienus un nodrošinātu vienotu izpratni par galamērķi.

Neatkarīgi no tā, vai tas bija saskaņojums ar iestāžu stratēģijām Herningā, atbalsts riska grupas studentiem Kopenhāgenā, pilsoniskās un akadēmiskās jomas sasaiste Hamburgā vai uz jauniešiem vērstu telpu projektēšana Rīgā, šis rīks ļāva katrai iniciatīvai balstīties uz skaidri definētiem mērķiem, vienlaikus nodrošinot elastību brīžos, kad tika gūtas jaunas atziņas.

Līdzīgi kā kompass nodrošina stabilu vadību mainīgajos laikapstākļos, arī rezultātu kartēšanas diagramma līdzsvaro struktūru ar pielāgošanās spēju, palīdzot komandām pārvarēt sarežģījumus, nezaudējot no redzesloka savu mērķi. Tā ar nodomu tika uzsākts katrs projekts, vienlaikus atstājot vietu izpētei un nosakot ritmu jēgpilnai un pārveidojošai sadarbībai.





Iesaiste

VADOŠAIS JAUTĀJUMS

Kā tiek plānots kopīgais ceļojums un kad uz kuģa tiek uzņemti komandas locekļi?

Ievads

Dodoties kopīgajā ceļojumā, ir jāzina, kad un kā iesaistīt citus. Efektīva iesaiste ir vējš līdzdalības dizaina burās – tā ir virzītājspēks, kas nosaka virzienu un noenkuro projektu reālajās lietotāju vajadzībās.



Rīks: iesaistes tipoloģija

Pārdomāta, pakāpeniska iesaiste nodrošina, ka sadarbības partneri tiek jēgpilni iesaistīti īstajā laikā. BALTIJAS ZCP izmēģinājuma projektos sadarbības partneri tika iesaistīti dažādos posmos, sākot no agrīnās plānošanas līdz pat galīgajam novērtējumam. Šī elastīgā pieeja ļāva katram projektam pielāgoties tā unikālajam kontekstam, vienlaikus aktīvi iesaistot lietotājus.

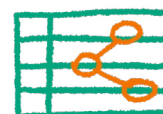
Lai palīdzētu strukturēt šo procesu, iesaistes tipoloģija piedāvā skaidru sistēmu, kas ir iedalīta četros atšķirīgos posmos:

- **koprade:** sadarbības partneri ir iesaistīti projekta sākotnējā plānošanā un konceptualizācijā, izpētot iespējas un stratēģijas.
- **kopprojektēšana:** projektēšanas posmā galalietotāji iesaistās ideju izstrādē, prototipu veidošanā un testēšanā.
- **kopražošana:** sadarbības partneri piedalās ieviešanas posmā, pilnveidojot pakalpojumus vai projektus, pamatojoties uz atsauksmēm.
- **kopīga novērtēšana:** dalībnieki novērtē rezultātus un sniedz atsauksmes turpmākajiem uzlabojumiem.

Šo tipoloģiju var pielāgot jebkurai sadarbībai – daži projekti var būt vērsti tikai uz vienu vai diviem posmiem, bet citos var būt iesaistīti visu četru posmu lietotāji. Mērķis ir izstrādāt iesaistes stratēģiju, kas atbilst gan projekta mērķiem, gan iesaistīto personu iespējām.

IESAISTES TIPOLOĢIJA

KOPRADE	<i>Aiciniet sadarbības partnerus plānošanas posmā palīdzēt noteikt virzienu. Izmantojiet seminārus vai intervijas, lai apzinātu vajadzības, radītu idejas un veidotu projekta stratēģisko redzējumu.</i>
KOPPROJEKTĒŠANA	<i>Iesaistiet lietotājus ideju radīšanā un testēšanā. Kopīgi izstrādājat pakalpojumu, telpu vai rīku prototipus un, pamatojoties uz viņu sniegto informāciju, pilnveidojiet tos.</i>
KOPRAŽOŠANA	<i>Nodrošiniet sadarbības partneriem iespēju piedalīties projekta īstenošanā un pielāgošanā tā gaitā.</i>
KOPĪGA NOVĒRTĒŠANA	<i>Izveidojiet atgriezeniskās saites ciklus, izmantojot aptaujas, fokusa grupas vai atklātus forumus. Izmantojiet iegūtās atziņas, lai pārdomātu, uzlabotu un nostiprinātu rezultātus.</i>



IZDRUKĀJAMA
VEIDNE
60. LAPPUSĒ



IESAISTE

Izmēģinājuma projektu iesaistes stratēģijas

Turpmākajās pārdomās ir atspoguļots, kā katrā izmēģinājuma projektā tika izmantotas koprades metodoloģijas, lai aktīvi iesaistītu lietotājus bibliotēkas telpu un pakalpojumu veidošanā.

HERNINGA LĪDZDALĪBAS VEICINĀŠANA, IZMANTOJOT DAŽĀDUS ATGRIEZENISKĀS SAITES KANĀLUS

Herningas iesaistes stratēģija tika strukturēta koprades un kopīgas novērtēšanas posmos, nodrošinot, ka studentiem bija aktīva loma visā pārveides procesā. Izmantojot dažādas iesaistes metodes, tostarp fokusgrupu intervijas, pasākumu “Kūka par idejām” un “vēlmju kastītes”, studenti tika mudināti dalīties savās idejās un vēlmēs. Šie viedokļi tieši ietekmēja arhitektu projektus, veidojot uz studentiem vērstu bibliotēkas vidi. Kopīgas novērtēšanas posmā tika veiktas aptaujas, klātienes konsultācijas un semināri, lai novērtētu “DataLab” un citu jauno telpu funkcionalitāti. Izrādījās, ka ir būtiski piešķirt pietiekami daudz laika atkārtotai atgriezeniskajai saitei, tādējādi pastiprinot daudzveidīgu iesaistes metožu nozīmi, lai veicinātu lietotāju jēgpilnu ieguldījumu.

KOPENHĀGENA ITERATĪVA SADARBĪBA MĀCĪBU RĪKU IZSTRĀDĒ

Kopenhāgenā iesaiste aptvēra visus četrus tipoloģijas posmus. Mācību centram bija galvenā loma, lai izprastu studentu pētniecības darba plūsmu un apkopotu atziņas, izmantojot vairākas produktīvas starporganizāciju sanāksmes. Koprades posmā studenti sadarbojās mācību materiālu izstrādē un testēja interaktīvos rīkus. Kopprojektēšanas posmā bibliotēkas darbinieki strādāja kopā ar darbiniekiem studentiem, lai izveidotu un pilnveidotu uz “Twine” balstītu spēli “Slepkavība Būla ekspresī”, sniedzot atsauksmes par tās lietojamību un interaktivitāti. Kopražošana ļāva studentiem aktīvi iesaistīties spēles veidošanā, nodrošinot tās nepārtrauktu attīstību. Kopīgas novērtēšanas posmā tika rīkotas fokusa grupas un aptaujas, kuru mērķis bija pilnveidot saskarni un uzlabot vispārējo mācību pieredzi. Lai gan anonīmu rezultātu izmantošana ierobežoja iespējas tieši sekot līdzi rezultātiem, regulāras atsauksmes ļāva nodrošināt, ka projekts joprojām atbilst studentu vajadzībām.



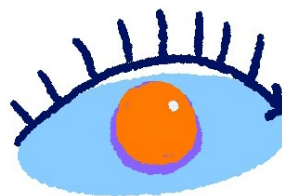
HAMBURGA SABIEDRĪBAS IESAISTES VEICINĀŠANA AR SADARBĪBAS ORGANIZĀCIJU STARNIECĪBU

Hamburgas iesaistes stratēģija aptvēra visus četrus koprades sistēmas posmus, lielu vērību pievēršot mijiedarbībai ar sadarbības organizācijām, lai veicinātu sabiedrības līdzdalību. Koprades posmā projekta komanda un partneri kopīgi definēja mērķus un noteica mērķgrupas, rīkojot darbseminārus un ideju radīšanas sesijas. Kopprojektēšanas posmā notika līdzdalības semināri, kas pamatojās uz dizaina domāšanas pieeju, kur dalībnieki vizualizēja idejas rasējumos un veidoja prototipus, izmantojot tādus materiālus kā LEGO, putuplastu un kartonu. Kopražošanas posmā lietotāji izmantoja telpu, lai gan bibliotēkas ierobežotais darba laiks radīja noteiktas problēmas. Kopīgas novērtēšanas posmā tika iegūta atgriezeniskā saite, izmantojot atklātās sesijas un centralizēti izvietotu ieteikumu kastīti. Lai gan sākotnēji labi darbojās atsevišķi semināri dažādām mērķgrupām, vēlāk tie radīja problēmas pārvaldīt atšķirīgās gaidas, tādējādi uzsverot nepieciešamību pēc plašākas perspektīvas jau agrīnajos plānošanas posmos.

RĪGA JAUNIEŠU TELPAS KOPPROJEKTĒŠANA AR STUDENTIEM UN ARHITEKTIEM

LNB Rīgā izmantoja kopprojektēšanas pieeju, nodrošinot studentu un jauniešu aktīvu iesaisti visā projekta gaitā. Sākotnējās konsultācijās tika apkopotas lietotāju vēlmēs un gaidas, kas ļāva vadīt dizaina procesu. Studenti piedalījās radošajās darbnīcās, kuras vadīja “ATELPAS” arhitekti, kopīgi izstrādājot Jauniešu telpas izkārtojumu un funkcijas. Viņu atsauksmes par modulārajām mēbelēm, 3D drukāšanas iespējām un citiem dizaina elementiem tika iekļautas iteratīvi, tādējādi pastiprinot piederības sajūtu attiecīgajai vietai. Kvalitatīvā fokusgrupu un radošo darbnīcu ieguldījuma rezultātā tika veiktas lietotāju ierosinātas interjera izmaiņas, demonstrējot līdzdalības vērtību funkcionālas un iekļaujošas mācību vides veidošanā. Pārveides efektivitāte tika novērtēta kopīgas novērtēšanas posmā, izmantojot aptaujas un seminārus, kas notika pēc telpas atklāšanas.





Secinājumi

Mērķu un uzdevumu posmā tika noteikts kurss un iesaistes posmā tika iesaistīta visa komanda – lietotāji, sadarbības partneri un ieinteresētās personas, lai kopīgi virzītos uz priekšu. Visos izmēģinājuma projektos koprade pārvērtā dizainu par kopīgu ceļojumu, nodrošinot, ka telpas un pakalpojumi tiek veidoti kopā ar lietotājiem, nevis tikai viņiem.

Sākot ar atklātu ideju izstrādi Heringā un beidzot ar praktisku kopprojektēšanu Rīgā, kā arī nepārtrauktu novērtēšanu Hamburgā un Kopenhāgenā, iesaiste bija vējš burās, lai projekti atbilstu reālajām vajadzībām un spētu reaģēt uz pārmaiņām. Iesaistes tipoloģija kalpoja kā navigācijas rīks, palīdzot komandām iesaistīt īstos cilvēkus īstajā laikā un saglabāt pareizo kursu.

Izmantojot šo sadarbības procesu, katra iniciatīva izveidoja noturīgas partnerības un nodrošināja, ka rezultāti joprojām ir aktuāli, noturīgi un gatavi jauniem izaicinājumiem.





Devums

VADOŠAIS JAUTĀJUMS

Kas un ar kādiem resursiem piedalās projektā un kā viņu prasmes, zināšanas un resursi ļauj virzīt projektu uz priekšu?

Ievads

Katra veiksmīga koprades procesa pamatā ir labi sagatavota komanda. Projekti norit raiti, ja dažādie sadarbības partneri izmanto savas unikālās zināšanas, prasmes un resursus.

Rīks: devuma kontrolsaraksts

Šis kontrolsaraksts, kas kalpo kā navigācijas rīks, ļauj komandām noteikt savas spējas, precizēt pienākumus un nodrošināt, ka to kuģis ir labi sagatavots turpmākajam ceļojumam. Tāpat kā katrs apkalpes loceklis dod savu ieguldījumu ceļojumā, tā arī tajā ir norādītas būtiskākās prasmes, resursi un saistības, kas ir nepieciešamas veiksmīgai ekspedīcijai.

ORGANIZATORISKAIS UN FINANSIĀLAIS ATBALSTS

- *Administratīvā navigācija: Kurš vada kuģi juridiskajos, loģistikas un projektu vadības ūdeņos?*
- *Finanšu noteikumi: Kādas finansējuma plūsmas nodrošina ceļojuma darbību? Kurš pārrauga naudasmaku un nodrošina taisnīgu līdzekļu sadali?*

INFRASTRUKTŪRA UN TEHNOLOĢIJAS

- *Ceļojuma aprīkojums: Kāda fiziskā infrastruktūra, rīki vai telpas ir pieejamas sadarbības atbalstam?*
- *Digitālās navigācijas rīki: Kāda programmatūra, platformas vai tehniskās zināšanas nodrošina komandas darba vienotību un virzību uz priekšu?*

PERSONĀLS UN ZINĀŠANAS

- *Komanda un speciālisti: Kāds ir komandas sastāvs – darbinieki, mācībspēki, studenti, brīvprātīgie? Kādas ir viņu lomas?*
- *Zināšanu glabātāji: Kādas zināšanas sniedz dalībnieki? Kā tematiskie eksperti vadīs ceļojumu?*

LAIKS UN APŅEMŠANĀS

- *Vējš burās: Kāds enerģijas, laika un regulāra ieguldījuma līmenis tiek sagaidīts no katra sadarbības partnera?*

UNIKĀLS IEGULDĪJUMS

- *Slēptie dārgumi: Vai ir papildresursi – tīkli, piekļuve, materiāli, kas varētu nodrošināt papildu vēju burās?*



IZDRUKĀJAMA
VEIDNE
61. LAPPUSE

Izmēģinājuma projektu devums

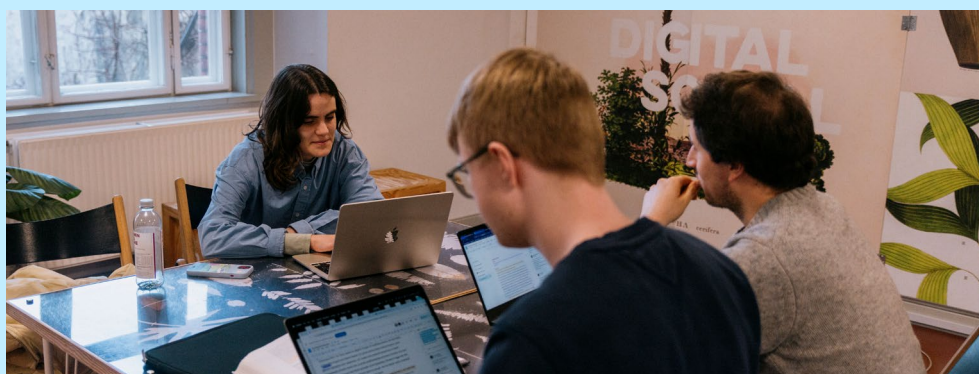
Katru izmēģinājuma projektu atbalstīja iestāžu vadība, nodrošinot gan finansiālu atbalstu, gan starpdisciplināru zināšanu iesaisti. Šis ieguldījums nodrošināja efektīvu projektu īstenošanu, vienlaikus norādot uz jomām, kurās ir nepieciešami uzlabojumi ilgtermiņa sadarbībā.

HERNINGA ARHITEKTŪRAS ZINĀŠANU UN UNIVERSITĀTES ATBALSTA INTEGRĒŠANA

Projekts Herningā bija bibliotēkas, mācībspēku un ārējo partneru kopdarbs, izmantojot universitātes finansiālo un loģistikas atbalstu. Administratīvo atbalstu sniedza bibliotēka, savukārt arhitekts no Biznesa un sociālo zinātņu fakultātes sniedza zināšanas par telpisko dizainu. Bibliotēkas darbiniekiem bija galvenā loma semināru un komandējumu finansējuma nodrošināšanā, bet universitāte nodrošināja infrastruktūru un aprīkojumu. Personāla ieguldījums sekmēja ciešu sadarbību starp bibliotēkas darbiniekiem, pasniedzējiem un brīvprātīgajiem studentiem, nodrošinot līdzdalības pieeju projektēšanā. Gan bibliotēku speciālistu, gan arhitektu iesaiste ļāva saskaņot telpisko plānošanu ar studentu vajadzībām, apliecinot starpdisciplinārās kompetences vērtību mācību vides veidošanā.

KOPENHĀGENA DIGITĀLO PRASMJU UN ATVĒRTO IZGLĪTĪBAS RESURSU IZMANTOŠANA

Kopenhāgenā projekts guva labumu no plaša sadarbības tīkla, un bibliotēka uzņēmās vadošo lomu koordinēšanā un īstenošanā. Būtisku atbalstu sniedza studentu konsultanti un mācībspēki, kas deva ieskatu studentu vajadzībās un veicināja iniciatīvu. Bibliotēka nodrošināja finansējumu un infrastruktūru, vienlaikus izmantojot arī atvērtā koda rīkus, piemēram, “Twine” un Atvērto izglītības resursu platformu, lai radītu un izvietotu digitālos mācību materiālus. Bibliotēkas darbinieki sniedza zināšanas par trauksmi saistībā ar bibliotēkas apmeklējumu, digitālo pratību un informācijas meklēšanas paradumiem, vadot seminārus un sniedzot pastāvīgu atbalstu studentiem. Sadarbība ar mācību centru, rīkojot izpēti sanāksmes, lai ieskicētu mērķgrupas profilu, vēl vairāk nostiprināja projektu, integrējot profesionālās atziņas par studentu darbplūsmu.



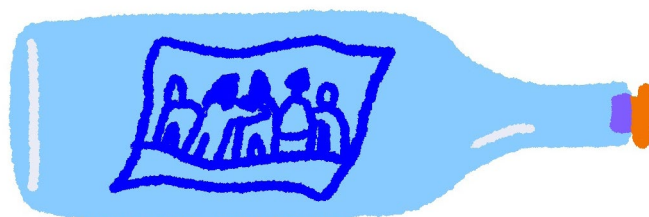
HAMBURGA DAUDZNOZARU SADARBĪBA UN ATMIŅAS KULTŪRAS KOMPETENCE

Hamburgas izmēģinājuma projektu vadīja bibliotēka, kas nodrošināja infrastruktūru, finansiālo atbalstu un zināšanas par līdzdalības pieeju telpas dizainā. Sadarbības organizācijas sniedza specializētas zināšanas par pilsonisko līdzdalību, atmiņu kultūru un vēsturisko zināšanu tālāknodošanu, nodrošinot projekta atbilstību plašākām sabiedriskajām tēmām, savukārt studenti un citi lietotāji sniedza idejas darbsemināros un sākotnējā iesaistē. Sadarbība aptvēra vairākas bibliotēkas nodaļas, tostarp dizaina, tehnoloģiju un komunikācijas nodaļu, un projekta komandai bija galvenā loma organizēšanā un projekta vadībā. Tehnoloģiskās zināšanas bija ļoti svarīgas, lai izmantotu digitālos rīkus hibrīdpasākumiem, kas ļauj interaktīvi un elastīgi veidot programmas. Īsais projekta grafiks un konkurējošās sadarbības organizāciju un galalietotāju saistības uzsvēra ilgtermiņa iesaistes nozīmi, taču šajā procesā izšķiroša nozīme bija darbam ar strukturētu projekta plānu, kurā bija skaidri noteikti atskaites punkti.

RĪGA ARHITEKTŪRAS JAUNINĀJUMI UN ILGTSPĒJĪGA TEHNOLOĢIJU INTEGRĒŠANA

Projekta virzītājspēks Rīgā bija LNB, kas nodrošināja vadību, finansējumu un infrastruktūru, lai atbalstītu Jauniešu telpas pārveidi. “ATELPAS” arhitektiem bija galvenā loma telpu veidošanā, izstrādājot modulārus un pielāgojamus dizaina risinājumus, kas atspoguļo studentu mainīgās vajadzības. Kopprojektēšanas procesā studenti un bibliotēkas darbinieki aktīvi piedalījās ar idejām, piemēram, par transformējamiem galdiem, akustiskām mēbelēm, sadalošiem aizkariem un telpas paplašināšanu, padarot telpu gan funkcionālu, gan aicinošu. Ārējiem partneriem bija izšķiroša loma tehniskajos aspektos, jo īpaši 3D drukāšanas un interaktīvo mācību elementu jomā. Lai nodrošinātu noturīgu ilgtspēju, ārējie pasniedzēji nodrošinās LNB darbiniekus ar nepieciešamajām prasmēm, lai efektīvi pārvaldītu jaunās tehnoloģijas. Šī pieeja uzsvēr, cik svarīgi ir apvienot iekšējās zināšanas ar specializētu ārējo atbalstu, lai radītu uz lietotāju vērstu, nākotnei gatavu bibliotēku vidi.





Secinājumi

Tā kā mērķu un uzdevumu posms noteica virzienu un iesaistes posms apvienoja komandu, devuma posms nodrošināja, ka ceļojuma veikšanai ir pieejami vajadzīgie resursi, zināšanas un vadība. Visos izmēģinājuma projektos iekšējo komandu un ārējo partneru daudzveidīgais ieguldījums darbojās kā vējš burās, virzot katru iniciatīvu uz priekšu.

Herningā arhitektūras zināšanas un universitātes atbalsts ļāva saskaņot telpas ar iestādes mērķiem. Kopenhāgenas sadarbības tīkls izmantoja digitālās prasmes un atvērtos resursus, savukārt Hamburgas daudznozaru pieeja ļāva īstenot sarežģītu sabiedrības iesaistes modeli. Rīgas daudzfunkcionālā komanda apvienoja arhitektūras jauninājumus, studentu kopprojektēšanu un tehniskās zināšanas, lai radītu modulāru, nākotnei gatavu mācību telpu.

Katrs projekts liecina, ka veiksmīgam ceļojumam ir nepieciešama ne tikai vīzija un līdzdalība, bet arī atbilstošs prasmju, resursu un sadarbības apvienojums. Neatkarīgi no tā, vai tas bija finansiāls atbalsts, starpdisciplināras zināšanas vai ārējais ieguldījums, šiem elementiem bija galvenā nozīme, lai nodrošinātu projektu pielāgošanu mainīgajiem apstākļiem un galamērķu sasniegšanu.



Atbildības

VADOŠAIS JAUTĀJUMS

Kurš ir atbildīgs par katru ceļojuma posmu un kādus lēmumus tas ir pilnvarots pieņemt?

Ievads

Katrs veiksmīgs ceļojums ir atkarīgs ne tikai no tā, kurš ir pie stūres rata, kurš vada kuģi un kurš nosaka kursu, bet arī no kopīgas izpratnes par to, kā starp komandas locekļiem tiek sadalīta vara un atbildība. Projektos, kuru mērķis ir nodrošināt iekļaušanu un līdzdalību, ir jāparedz varas dalīšana, kur visiem dalībniekiem ir skaidra viņu loma, ietekme un pilnvaras. Ja šī struktūra tiek izveidota agrīnā posmā un uzturēta, izmantojot atklātu saziņu, sadarbība kļūst efektīvāka, pieaug uzticēšanās un kuģis stabili virzās uz kopīgiem mērķiem.



Rīks: atbildību matrica

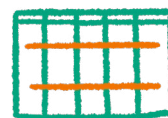
Atbildību matrica kalpo kā kuģa žurnāls, kurā ir norādīti pienākumi, attiecības un lēmumu pieņemšanas robežas, lai nodrošinātu, ka katrs darbinieks zina savu vietu kopbildē. Līdzīgi kā skaidri saprotama komandķēde, tā nodrošina kopīgas rīcības struktūru, ļaujot ceļojumam noritēt raiti un mērķtiecīgi.

Lai pēc iespējas labāk izmantotu šo navigācijas karti:

- 1. jānosaka komanda:** norādiet visas iesaistītās personas un viņu lomu;
- 2. jānosaka pienākumi:** norādiet, kādi pienākumi jāveic katram komandas loceklim;
- 3. jānosaka pilnvaras:** nosakiet, kam un kādā kontekstā ir lēmumu pieņemšanas pilnvaras;
- 4. jāraksturo attiecības:** raksturojiet, kā notiek saziņa un kā sadarbojas sadarbības partneri.

ATBILDĪBAS MATRICA

DALĪBNIKS	LOMA	PIENĀKUMI	LĒMUMU PIEŅĒMŠANAS PILNVARAS	ATTIECĪBAS
<i>Atbildīgais par projektu</i>	<i>Koordinatori</i>	<i>Pārskata procesus, pārvalda laika grafiku un resursus, atskaitīšanos</i>	<i>Pamatojoties uz ieinteresēto personu ieguldījumu un budžeta ierobežojumiem – galīgā autoritāte attiecībā uz lēmumiem par projektu</i>	<i>Ziņo bibliotēkas direktoram un sadarbojas ar visiem komandas locekļiem</i>
<i>Bibliotēkas darbinieki</i>	<i>Starpnieki</i>	<i>Rīko darbseminārus, iesaista lietotājus un sniedz atbalstu</i>	<i>Pilnvaras pieņemt lēmumus par darbsemināru loģistiku</i>	<i>Strādā ar projekta vadītāju; sadarbojas ar sadarbības partneriem/ dalībniekiem kā pasūtītāji</i>
<i>Sadarbības partneri (piemēram, kopienas locekļi)</i>	<i>Dalībnieki</i>	<i>Sniedz ieguldījumu, atsauksmes, prasmes un resursus projektam</i>	<i>Nav lēmumu pieņemšanas pilnvaru; ietekme, izmantojot atgriezenisko saiti</i>	<i>Sadarbojas ar bibliotēkas darbiniekiem kā konsultanti</i>



IZDRUKĀJAMA
VEIDNE
62. LAPPUSE

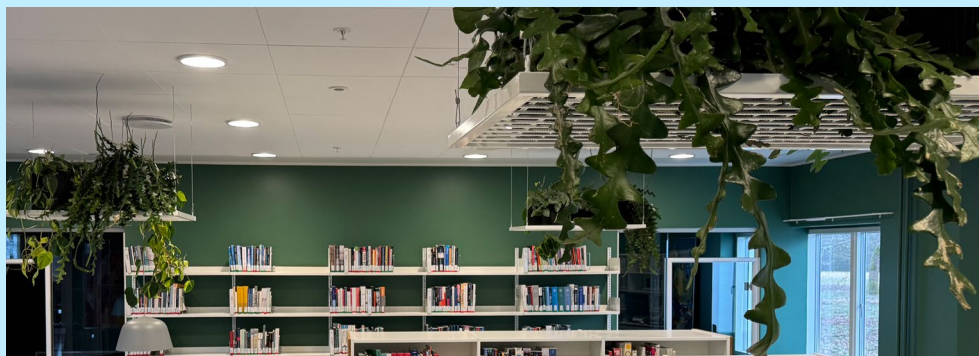


Izmēģinājuma projektu atbildību struktūras

Katrs izmēģinājuma projekts tika uzsākts ar atšķirīgām struktūrām, kas atspoguļo vietējos pārvaldības modeļus, sadarbības stilus un hierarhijas pakāpes. Kamēr dažos projektos tiek īstenota dalīta atbildība, citos dalībnieki paļāvās uz centralizētāku vadību, lai noturētos uz pareizā kursa. Visā komandā skaidrība un caurredzamība ļāva uzturēt uzticību, nodrošināt jēgpilnu iesaisti un novērst nesaprašanos – pat tad, ja nācās saskarties ar izaicinājumiem.

HERNINGA UNIVERSITĀTES VADĪTA LĒMUMU PIEŅEMŠANA AR CAURREDZAMU IEINTERESĒTO PERSONU IESAISTI

Herningā galīgo lēmumu pieņemšanas pilnvaras piederēja universitātei, tādējādi nodrošinot, ka visā projekta gaitā tiek ievērotas institucionālās prioritātes. Tomēr bibliotēkai bija galvenā loma projektēšanas procesa veidošanā, nodrošinot, ka telpas atspoguļo lietotāju vajadzības un pakalpojumu prasības. Skaidri saprotama hierarhija veicināja atklātu saziņu un sekmēja zināšanu apmaiņu, ļaujot darbiniekiem pašiem pārvaldīt savas atbildības joma, vienlaikus saglabājot saskaņotību ar plašākiem iestādes mērķiem. Iesaistes procesa pamatprincips bija caurredzamība – atgriezeniskā saite tika apkopota, izmantojot strukturētus pasākumus, piemēram, “Kūkas par idejām” un “vēlmju kastes”, nodrošinot, ka studentu ieguldījums bija redzams un iekļauts galīgajā projektā. Skaidra informācija par lēmumiem un to pamatojumu ļāva pārvaldīt gaidas un stiprināja sadarbības partneru savstarpējo uzticēšanos.



KOPENHĀGENA BIBLIOTĒKAS VADĪTA LĒMUMU PIEŅEMŠANA AR STUDENTU IEGULDĪJUMU

Kopenhāgenā bibliotēka uzņēmās galveno atbildību par projekta koordinēšanu, un to atbalstīja mācību centrs, kas sniedza būtisku ieskatu par studentu mācīšanās paradumiem un problēmām. Lēmumu pieņemšana tika strukturēta, pamatojoties uz kodolīgiem, praktiskiem uzdevumiem, jo īpaši interaktīvu mācību materiālu un spēļu satura izstrādē. Studentu atsauksmes tika aktīvi integrētas diskusijās, tas ļāva precizēt projekta virzību. Bibliotēka pārvaldīja projekta laika grafiku, nodrošinot, ka dalībnieku ieguldījums tiek pārvērst konkrētos rezultātos.



HAMBURGA UNIVERSITĀTES UN BIBLIOTĒKAS PĀRRAUDZĪBA AR LĪDZDALĪBAS IEGULDĪJUMU

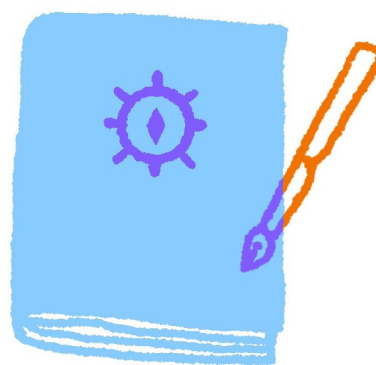
Hamburgā bibliotēkai bija galīgās lēmumu pieņemšanas pilnvaras, līdzsvarojot institucionālo pārraudzību un līdzdalību. Lai gan bibliotēka bija atbildīga par telpas dizaina un pārvaldības veicināšanu, sadarbības organizācijām un tiešajiem lietotājiem bija būtiska loma projekta veidošanā, izmantojot kopprojektēšanas un atgriezeniskās saites mehānismus. Lēmumu pieņemšana notika iteratīvi, dažādos posmos iekļaujot ieinteresēto personu viedokļus. Tomēr, tāpat kā Herningā, caurredzamībai bija būtiska nozīme, lai nodrošinātu, ka dalībnieki saprot, kā viņu ieguldījums ietekmē galīgos lēmumus. Regulāras sanāksmes, interaktīvas diskusijas un digitāli atjauninājumi sniedza skaidru ieskatu lēmumu pieņemšanas procesā. Lai gan saspringtie termiņi dažkārt prasīja ātru administratīvo lēmumu pieņemšanu, strukturēti saziņas kanāli ļāva saglabāt visu dalībnieku uzticēšanos un saskaņotību.



RĪGA CENTRALIZĒTA UZRAUDZĪBA AR DALĪTU LĪDZDALĪBU

LNB Rīgā bija galvenais koordinators, kas pārraudzīja loģistiku, finansējumu un resursu piešķiršanu, vienlaikus cieši sadarbojoties ar “ATELPAs” arhitektiem, lai vadītu projektēšanas procesu. Studenti tieši piedalījās projekta veidošanā, iesaistoties dizaina darbnīcās un sniedzot atsauksmes par telpas lietojamību. Brīvprātīgie un tehniskie partneri sniedza specializētu atbalstu, tostarp veica prototipu izstrādi un tehnoloģiju integrēšanu, nodrošinot novatorisko elementu efektīvu iekļaušanu. Lēmumu pieņemšana efektivitātes saglabāšanai lielā mērā palika centralizēta bibliotēkā, taču regulāras konsultācijas nodrošināja, ka lietotāju viedokļi tika aktīvi ņemti vērā. Lomu piešķiršana, pamatojoties uz komandas locekļu stiprajām pusēm, un rezerves plānu īstenošana iespējamu problēmu gadījumā ļāva saglabāt stabilu progresu. Regulāras grupas sanāksmes un publiski paziņojumi uzlaboja caurredzamību, nodrošinot, ka gan iekšējie, gan ārējie sadarbības partneri ir informēti un iesaistīti.





Secinājumi

Tā kā mērķu un uzdevumu posmā tika noteikts kurss, iesaistes posms saliedēja komandu un ieguldījuma posms nodrošināja, ka ir pieejami atbilstošie resursi, – atbildības posms nodrošināja skaidru izpratni par lomām un stabilu rīcības kursu. Neatkarīgi no tā, vai lēmumu pieņemšana notiek centralizēti vai kopīgi, caurredzamība un skaidra saziņa kalpoja kā kompass, saglabājot projekta virzību un komandas saskaņotību.

Herningā un Hamburgā centralizēta lēmumu pieņemšana kalpoja kā vadošais elements, virzot komandu un vienlaikus nodrošinot caurredzamību, lai katrs komandas loceklis zinātu, kā viņa ieguldījums ietekmē procesu. Kopenhāgenā un Rīgā racionalizēta pārraudzība un līdzdalības ieguldījums nodrošināja elastību, kas bija nepieciešama, lai pielāgotos mainīgajām vēsmām, vienlaikus nodrošinot, ka virzība uz priekšu joprojām atbilst kopīgajam mērķim. Visās ostās skaidras lomas un regulāra atgriezeniskā saite darbojās kā stabils ķīlis, kas ļāva saglabāt impulsu un virzienu, pat kuģojot vētrainā jūrā.





Novērtēšana

VADOŠAIS JAUTĀJUMS

Ko esam iemācījušies šajā procesā un kā tas ietekmēs turpmāko virzību?

Ievads

Kā zina ikviens pieredzējis jūrniece, veiksmīgs ceļojums nebeidzas pēdējā ostā – tas nostiprina gūtās atziņas, reģistrē savu kursu un gatavojas nākamajam paisumam. Novērtēšana ir kompass, kas padara šo procesu iespējamu: tas ļauj komandām saprast, cik tālu tās ir tikušas, kādi apstākļi ir veidojuši šo ceļojumu un kur vējš tās varētu nest tālāk.



Novērtēšanas rīki

Pēdējā posmā tiek veiktas divas darbības: vispirms komandas aizpilda ceļojuma žurnālu – novērtēšanas sistēmu, kurā izmanto gan kvantitatīvas, gan kvalitatīvas metodes, lai atspoguļotu progresu, pārdomātu mērķus un izsekotu projekta gaitai. Pēc tam notiek pārmaiņu nostiprināšanas darbseminārs, kurā komandas kopīgi izvērtē rezultātus, izlemj, ko saglabāt, pielāgot vai attīstīt, un nosaka nākamās soli, lai atziņas pārvērstu paliekošā ietekmē.

Rīks: ceļojuma žurnāls – novērtēšanas sistēma

1. SOLIS. ATZIŅU APKOPOŠANA

Izmantojiet ceļojuma žurnāla darblapu, lai kopā ar lietotājiem un komandu apkopotu informāciju par to, ko esat iemācījušies ceļojuma laikā. Tas iekļauj gan skaitļus (piemēram, cik bieži cilvēki izmanto telpu vai pakalpojumus), gan stāstus un pieredzi (kas cilvēkiem patika, ar ko viņiem bija problēmas vai ko viņi vēlas redzēt vairāk). Lai gūtu pilnīgu priekšstatu, ir lietderīgi aplūkot situāciju no vairākiem skatpunktiem. Piemēram:

- Cik bieži telpa tiek izmantota (Kad un kā cilvēki tajā pavada laiku?)
- Kādi pakalpojumi vai rīki tiek izmantoti visbiežāk (Vai dažas jomas ir aktīvākas nekā citas?)
- Lietotāju komentāri un stāsti (Ko cilvēki stāsta par savu pieredzi?)
- Novērojumi (Ko jūs un jūsu komanda pamanījāt, kā cilvēki mijiedarbojas ar telpu vai cits ar citu?)
- Ātras atgriezeniskās saites rīki, piemēram, interaktīvā siena, līmlapiņas vai digitālā veidlapa (Kādas idejas un ieteikumi radās projekta laikā?)

Šāds ieskatu apvienojums ļauj jums saskatīt gan kopējo ceļojumu, gan mazos svarīgos mirkļus.

CEĻOJUMA ŽURNĀLA DARBLAPA

MĒRĶIS/ UZDĒVUMS	KĀ IZSKATĀS PANĀKUMI?	IZMANTOTIE RĪKI	KVANTITATĪVIE PASĀKUMI (ZVAIGZNES)	KVALITATĪVIE IESKATI (LAIKAPSTĀKĻU ZIŅOJUMS)
<i>Veicināt uz sadarbību vērstu mācīšanos</i>	<i>Studenti ik nedēļu izmanto telpu grupu darbam</i>	<i>Aptaujas, novērojumi</i>	<i>Nedēļas lietošanas statistika, grupu rezervācijas</i>	<i>Lietotāji apraksta pieaugošu piederības izjūtu</i>



IZDRUKĀJAMA
VEIDNE
63. LAPPUSĒ



2. SOLIS. KOPIĢA IZPRATNE

PĀRMAIŅU NOSTIPRINĀŠANAS DARBŅĪCA

1. Sasveicināšanās un mērķis (15 minūtes)

Izveidojiet sesiju kā “starpposma pieturu” starp projektu un tā nākotni. Apzinieties līdz šim paveikto un nosakiet gaisotni atklātām pārdomām.

2. Stāstu no žurnāla stāstīšana (30 minūtes)

Aiciniet dalībniekus dalīties tajā, kas ceļojuma žurnālā šķita īpašs:

- *Kādi rezultāti bija pārsteidzoši?*
- *Kādas atsauksmes šķita visnozīmīgākās?*
- *Kur cerības saskanēja ar īstenību un kur ne?*

3. Grupas izpratnes veidošana (45 minūtes)

Diskusijas nelielās grupās vai kartēšanas uzdevumi, lai izpētītu:

- *Kam vajadzētu kļūt par regulāras prakses daļu?*
- *Kas vēl ir jāpārbauda, jāpielāgo vai jāpārdomā?*
- *Vai ir vērojama negaidīta ietekme?*

4. Enkura nostiprināšana un attīstība (30 minūtes)

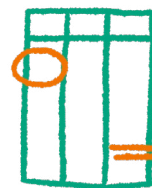
Veicināšanas aktivitāte (piemēram, “Izmest enkuru vai uzvilkt buras”), kurā dalībnieki šķiro atziņas kategorijās.

- *Enkura nostiprināšana: ko mums vajadzētu nostiprināt pastāvīgi?*
- *Kursa pielāgošana: kas ir jāmaina vai jāatbalsta?*
- *Jauni apvāršņi: kādas jaunas iespējas vai vajadzības ir radušās?*

5. Saistības un saziņa (30 minūtes)

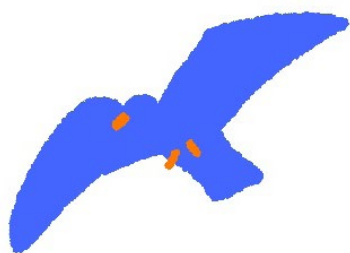
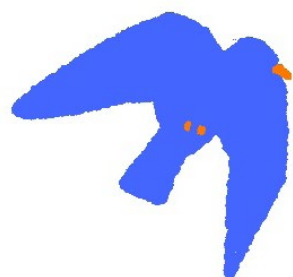
Noslēdziet semināru, nosakot:

- *Kādus lēmumus var pieņemt šodien;*
- *Kam ir nepieciešams lielāks ieguldījums vai apstiprinājums;*
- *Kā tiks izplatīti rezultāti (darbiniekiem, ieinteresētajām personām, sabiedrībai).*



IZDRUKĀJAMA
DARBLAPA
64. LAPPUSĒ





Izmēģinājuma projektu novērtēšanas pieejas

Katrā izmēģinājuma projektā tika īstenotas pielāgotas novērtēšanas stratēģijas, lai novērtētu jaunizveidoto telpu un pakalpojumu efektivitāti. Šīs pieejas apvienoja kvantitatīvos rādītājus (piemēram, apmeklētāju skaitu, telpu izmantojumu un līdzdalības līmeni) ar kvalitatīvām atziņām (piemēram, lietotāju atsauksmēm, intervijām un semināriem), lai nodrošinātu nepārtrauktus uzlabojumus, pamatojoties uz ieinteresēto personu vajadzībām.

HERNINGA ZINĀŠANU CENTRU PILSĒTVIDĒ IESAISTES NOVĒRTĒŠANA

Herningā veiktā novērtēšana ir vērsta uz studentu mijiedarbību ar pārveidoto telpu kā zināšanu centru pilsētvidē. Galvenie rādītāji iekļauj apmeklētāju skaitu, telpu izmantošanas modeļus un līdzdalības pakāpi “DataLab” pasākumos. Ilgtermiņa atgriezeniskā saite tiks apkopota, izmantojot aptaujas un klātienes konsultācijas, tādējādi nodrošinot, ka lietotāju atsauksmes tiek izmantotas pastāvīgu uzlabojumu veikšanai. Galvenā uzmanība tika pievērsta tam, lai novērtētu, cik labi jaunā vide laika gaitā atbalsta studentu mācīšanos, iesaisti un sadarbību.

KOPENHĀGENA PIEEJAMĪBAS UN ATBALSTA STUDENTIEM NOVĒRTĒŠANA

Kopenhāgenā novērtēšanas sistēma tika veidota tā, lai novērtētu projekta efektivitāti resursu pieejamības uzlabošanā un atbalsta sniegšanā studentiem, kuriem ir grūtības. Metrika iekļauj iesaistes līmeni (piemēram, semināru apmeklējumu un digitālo resursu mijiedarbību), resursu izmantošanas rādītājus un riska grupas studentu noturēšanu. Lietotāju aptaujas, intervijas un semināri sniedza kvalitatīvu atgriezenisko saiti par to, cik labi jaunās iniciatīvas atbilst studentu vajadzībām. Pastāvīga sadarbība ar studentu konsultantu biroju nodrošināja, ka novērtēšanas process turpināja reaģēt uz lietotāju problēmām.

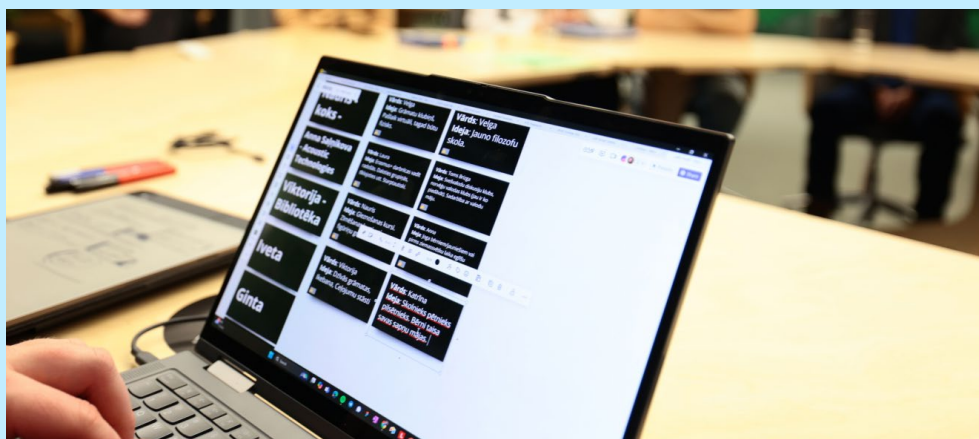


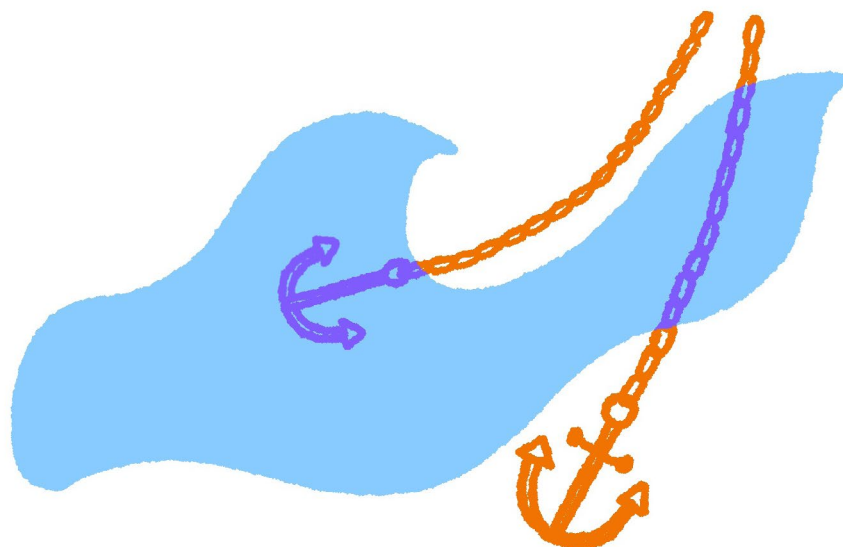
HAMBURG TELPU FUNKCIONALITĀTES UN KOPIENAS IESAISTES NOVĒRTĒŠANA

Novērtēšanā galvenā uzmanība tika pievērsta tam, cik labi Kārļa fon Osecka forums veicināja sadarbību, starpdisciplināru apmaiņu un elastīgu izmantošanu. Metrika iekļāva rīkoto pasākumu skaitu un daudzveidību, dažādu lietotāju grupu iesaistes līmeni un telpas pielāgojamību dažādām aktivitātēm. Lietotāju atsauksmes tika apkopotas, izmantojot interaktīvas atgriezeniskās saites sienas, veicot aptaujas un organizējot līdzdalības darbnīcas, kas ļāva novērtēt, vai telpa ir veiksmīgi sasniegusi savus mērķus. Ilgtermiņa ietekme uz sabiedrību tiks novērtēta, izmantojot atkārtotu līdzdalību, noturīgas partnerības un novērojumus par neformālu sadarbību telpā pēc projekta beigām.

RIGA TEHNOLOĢISKĀS INTEGRĀCIJAS UN SOCIĀLĀS MIJIEDARBĪBAS IZSEKOŠANA

Rīgā novērtēšanas procesā tika izvērtēts, kā pārveidotā Jauniešu telpa darbojas kā daudzfunkcionāla mācību vide, integrējot tehnoloģijas un sociālo iesaisti. Panākumu rādītāji iekļāva tīklošanas iespējas, sadarbību, pasākumu biežumu un mērķgrupu daudzveidību. Galvenie rādītāji bija arī elastība un funkcionalitāte – spēja atbalstīt dažādus pasākumus ar pielāgojamām mēbelēm un izkārtojumu. Pašreizējā novērtēšanā tika izmantota vairāku metožu pieeja, apvienojot novērojumus, pasākumu dalībnieku atsauksmes, izmantojot interaktīvo sienu, un aptaujas, kas pieejamas ar kvadrātkodu palīdzību, lai gūtu kvantitatīvas atziņas. Pasākumu rīkotāju sniegtā informācija un neformālās sadarbības modeļi noteica veicamos uzlabojumus, nodrošinot, ka telpa kļūst par dinamisku un iekļaujošu mācību un mijiedarbības centru.





Secinājumi

Novērtēšana, tāpat kā navigācija, ir nepārtraukts process – tā nebeidzas, kad galamērķis ir sasniegts, bet gan tiek izmantota atkal, lai palīdzētu turpmākajos ceļojumos. Visos izmēģinājuma projektos metriku un lietotāju atziņu kombinācija radīja pielāgojamu atgriezeniskās saites sistēmu, lai nodrošinātu, ka centieni tiek saskaņoti ar reālajām vajadzībām.

Herningā lietotāju līdzdalība nostiprināja dizainu jēgpilnā iesaistē. Kopenhāgenā atsaucīga vērtēšana sniedza atbalstu studentu noturēšanā un piekļuves nodrošināšanā. Hamburgā sadarbības rezultātā tika izveidota patiesi daudzfunkcionāla telpa. Rīgā tehnoloģiskie jauninājumi bija saistīti ar sociālo mijiedarbību un jauniešu interešu attīstību.

Tāpat kā katrā ceļojumā ir jāaplūko zvaigznes, jāpielāgo buras un jāorientējas jūrā, tā arī nepārtraukta novērtēšana nodrošina, ka projekti ir dinamiski, iekļaujoši un pielāgoti nākotnei. Un, kad viens posms beidzas, kompass atkal pagriežas, aicinot komandas atgriezties pie iepriekš uzdotajiem jautājumiem, precizēt savu kursu un doties pretī jauniem apvēršņiem.





Vispārējas atziņas

4K lietotāju iesaistes un līdzdalības rīkkopa piedāvā navigācijas diagrammu, kurā ir apkopoti galvenie principi veiksmīgu, uz lietotājiem vērstu projektu vadībai. Šīs atziņas palīdzēs turpmākajos ceļojumos, uzsverot sadarbību, spēju pielāgoties un paliekošu ietekmi.

1. LIETOTĀJU IESAISTE NOSAKA VIRZIENU

Lietotāju iesaiste jau no paša sākuma nodrošina, ka telpas un pakalpojumi tiek veidoti, ņemot vērā reālās vajadzības. Neatkarīgi no tā, vai tiek rīkoti oficiāli semināri vai neformāli kontaktpunkti, dažādu viedokļu uzklaušana veicina iekļaujošu dizainu un spēcīgāku kolektīvo ceļojumu.

2. ELASTĪGUMS NOTUR KUĢI VIRS ŪDENS

Līdzīgi kā kuģis pielāgo savas buras mainīgam vējam, arī veiksmīgi projekti spēj reaģēt uz pārmaiņām. Atvērtība atgriezeniskajai saitei un negaidītiem pavērsieniem ļauj komandām pielāgoties un saglabāt pareizo kursu.

3. SKAIDRI DEFINĒTAS LOMAS NODROŠINA APKALPES SASKAŅOTĪBU

Pienākumu noteikšana nodrošina vienmērīgāku darbību. Ja katrs komandas loceklis saprot savu lomu, sadarbība kļūst ciešāka un ir iespējams izvairīties no apjukuma – pat vētrainā jūrā.

4. HIBRĪDA MODEĻI PAPLAŠINA REDZESLOKU

Līdzīgi kā navigācijā, kur tiek izmantotas kartes un satelīti, fiziskās un digitālās telpas apvienošana paplašina sasniedzamību un piedāvā jaunus veidus, kā iesaistīt dažādus vai grūtāk sasniedzamus lietotājus.

5. IETEKME TIEK MĒRĪTA VAIRĀKOS VEIDOS

Ietekme uz sabiedrību izpaužas daudzos veidos: pasākumu apmeklējums, atkārtots apmeklējums, daudzveidīga dalība un personiski stāsti. Skaitļu un stāstījumu apvienojums sniedz visskaidrāko priekšstatu par to, kādus attālumus jūsu centieni ir veikuši.

6. STIPRAS ATTIECĪBAS IR VĒJŠ JŪSU BURĀS

Partneru savstarpēja uzticēšanās un sadarbība veicina jauninājumus. Jo ciešākas ir saites starp jūsu komandas locekļiem, jo veiksmīgāks kļūst jūsu ceļojums.

7. ILGTSPĒJA UN MĒROGOJAMĪBA ĻAUJ TURPINĀT CEĻOJUMU

Ilgtermiņa kursa noteikšana nodrošina, ka jūsu projekts turpina būt aktuāls. Projekti, kas pielāgojas un paplašinās, var iedvesmot turpmākās ekspedīcijas uz jaunām ostām.

8. CEĻOJUMS PATS PAR SEVI IR PĀRVEIDOJOŠS

Bieži vien ceļojums ir tikpat vērtīgs kā galamērķis. Šajā ceļā veidojas jaunas saiknes, vairojas uzticēšanās un tiek gūta pieredze, kas var noderēt turpmākajās ekspedīcijās.



Ceļošana uz priekšu: pārdomas un nobeiguma atziņas

Kā zina ikviens pieredzējis jūrnieks, viena brauciena noslēgums ir tikai straume, kas vilina uz nākamo. BALTIJAS ZCP projekts ir ne tikai iezīmējis jaunus ūdeņus, bet arī parādījis, kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji var kļūt par stabiliem novatorisma, savienojamības un sabiedrības vadītas pārveides kuģiem.

Šis ceļojums ir parādījis, ka patiešs progress ir ne tikai galamērķa sasniegšana, bet arī tas, kā tika nosprausts kurss, kas ļāva vadīt kuģi un kas tika apgūts ceļā. Ja lietotāji tiek iesaistīti jau no paša sākuma – kā līdzbraucēji, nevis pasažieri –, telpas un pakalpojumi atspoguļo reālās vajadzības un tiek veidotas dziļākas saiknes.

Elastīguma vērtība ir bijusi nemainīgi aktuāla. Līdzīgi kā mainīgo laikapstākļu gadījumā jūrā, arī sabiedriskās iniciatīvas gūst labumu no spējas pielāgot buras, reaģējot uz mainīgajiem apstākļiem. Laika grafiki, partnerattiecības un pat mērķi var mainīties, taču, saglabājot kopīgu redzējumu, komandas saglabā elastību un spēju reaģēt.

Hibridās pieejas ir paplašinājušas redzesloku. Apvienojot fizisko un digitālo vidi, sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji atklāja jaunus iesaistes kanālus, radot pieturas tuvu un tālu esošiem cilvēkiem un no jauna nosakot, ko koplietošanas telpa var nozīmēt savienotā pasaulē.

Ilgtspeja un mērogojamība nodrošina, ka ceļojumā gūtās emocijas ir izjūtamas vēl ilgi pēc sākotnējās ekspedīcijas. Iniciatīvas laikā radītie rīki un telpas, kas iekļauj pielāgošanās spēju gan dizainā, gan attiecībās, ir piemērotas tam, lai attīstītos līdz ar lietotāju vajadzībām un jauniem izaicinājumiem. Tas, kas sākās kā izmēģinājuma projekts, tagad kalpo kā bāka turpmākajiem centieniem – pietiekami elastīgs, lai vadītu citas apkalpes, pietiekami spēcīgs, lai pārvarētu pārmaiņas.

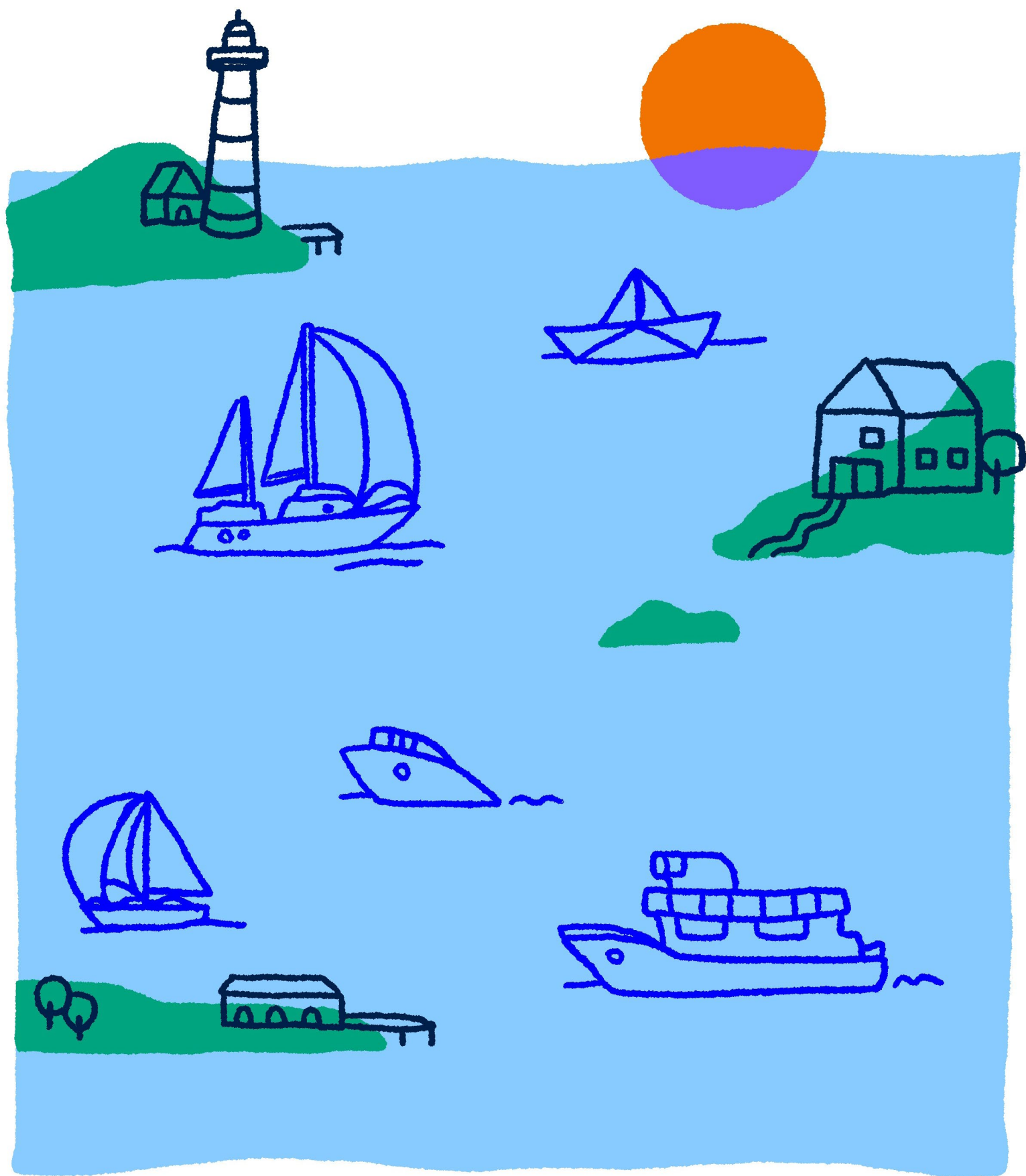
Un, iespējams, ilgtermiņā nozīmīgākā atziņa ir šāda: kopīga ceļošana – uzticēšanās, patiesa ieklausīšanās un radīšana plecu pie pleca – pati par sevi ir transformējoša. Tas mums atgādina, ka sabiedriskie pakalpojumi nav nemainīgas ostas, bet gan dinamiski kuģi, ko veido cilvēki, kuriem tie kalpo.

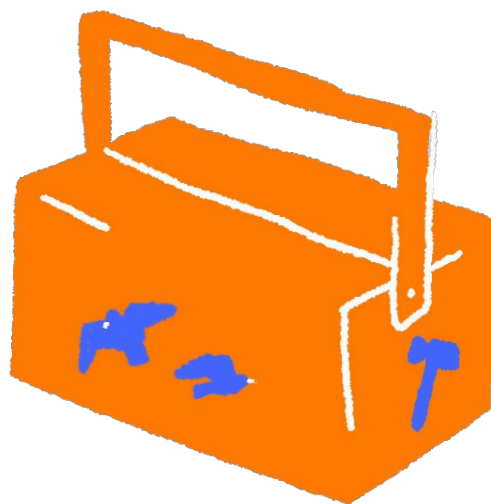
Daloties Herningā, Kopenhāgenā, Hamburgā un Rīgā gūtajās atziņās, BALTIJAS ZCP partneri vēlas nodot stūres vadību jaunās rokās. Šis darbs ar rīkiem lietotāju iesaistes atbalstam, veidnēm sadarbības struktūrēšanai un stāstiem, kas izgaismo kursu, aicina arī citus doties savos ceļojumos.

Buras ir uzvilktas. Kompass rāda stabilu kursu. Apvārsnis priekšā ir labi pārredzams.

LAI CEĻOJUMS TURPINĀS!







Rīki

Turpmākajās lappusēs ir piedāvāti rīki, kurus var izmantot, lai nākotnē varētu doties lietotāju iesaistes un līdzdalības ceļojumos.

Rezultātu kartēšanas diagramma

MISIJA/POLITIKA	MĒRĶI/UZDEVUMI	KONKRĒTI REZULTĀTI	LABUMA GUVĒJI	MĒRĪŠANAS KRITĒRIJI

Iesaistes tipoloģija

KOPRADE	
KOPPROJEKTĒŠANA	
KOPRAŽOŠANA	
KOPĪGA NOVĒRTĒŠANA	

Devuma kontrolsaraksts

ORGANIZATORISKAIS UN FINANSIĀLAIS ATBALSTS

- ☐ Piešķirts juridiskais, administratīvais un vadības atbalsts
- ☐ Nodrošināts(-i) finansējuma avots(-i)
- ☐ Palīdzība piešķirto budžeta līdzekļu sadalē un finanšu pārraudzībā

INFRASTRUKTŪRA UN TEHNOLOĢIJAS

- ☐ Sanāksmju/semināru telpas un aprīkojums
- ☐ Īpašas fiziskas telpas vai rīki (ja nepieciešams)
- ☐ Programmatūras un aparatūras resursi
- ☐ Īpašas digitālās platformas vai tiešsaistes sadarbības rīki (ja nepieciešams)

PERSONĀLS UN ZINĀŠANAS

- ☐ Personāla plāns un/vai plāns brīvprātīgo iesaistīšanai
- ☐ Lomu, pienākumu un ieguldījuma noteikšana (skatīt atbildību matricu)
- ☐ Zināšanu, informācijas un prasmju noteikšana
- ☐ Ekspertu un viņu iesaistes noteikšana

LAIKS UN APŅĒMŠANĀS

- ☐ Noteikts laika grafiks
- ☐ Noteikti termiņi un atskaites punkti
- ☐ Regulāru sanāksmju laika noteikšana (ja nepieciešams)

PAPILDU UN UNIKĀLS IEGULDĪJUMS (JA NEPIECIEŠAMS)

- ☐ Noteikts unikāls ieguldījums (piemēram, piekļuve tīkliem, īpašiem materiāliem)
- ☐ Noteikti papildresursi

Atbildību matrica

DALĪBNIEKS	LOMA	PIENĀKUMI	LĒMUMU PIENĒMŠANAS PILNVARAS	ATTIECĪBAS

Ceļojuma žurnāla darblapa

MĒRĶIS/UZDEVUMS	KĀ IZSKATĀS PANĀKUMI?	IZMANTOTIE RĪKI	KVANTITATĪVIE PASĀKUMI	KVALITATĪVĀS ATZIŅAS	PĀRDOMAS UN NĀKAMĀS DARBĪBAS

Pārmaiņu nostiprināšanas darblapa

ENKURA NOSTIPRINĀŠANA Kas mums būtu jāiekļauj vai jāturpina darīt?	KURSA PIELĀGOŠANA Kas ir vairāk jāatbalsta vai jāmaina?	JAUNI APVĀRŠŅI Kādas jaunas iespējas ir radušās?

Papildresursi

ŠIE DARBI IR DEVUŠI INFORMĀCIJU UN IEDVESMOJUŠI RĪKKOPAS IZVEIDI:

Bartholomew, T., & Irwin, J. (2020). Library as client and business students as consultants: A collaborative effort in experiential learning. *New Review of Academic Librarianship*, 26(2), 353.–364. lpp. <https://doi.org/10.1080/13614533.2020.1773877>

Brandsen, T., & Honingh, M. (2016). Distinguishing different types of co-production: A conceptual analysis based on the classical definitions. *Public Administration Review*, 76(3), 427.–435. lpp. <https://doi.org/10.1111/puar.12465>

Decker, E. N. (2020). Engaging students in academic library design: Emergent practices in co-design. *New Review of Academic Librarianship*, 26(2), 231.–242. lpp. <https://doi.org/10.1080/13614533.2020.1761409>

Dogunke, S. (2020). Co-design in libraries. *New Review of Academic Librarianship*, 26(2), 243.–260. lpp. <https://doi.org/10.1080/13614533.2020.1810081>

Huvila, I., Johnston, J., & Roued-Cunliffe, H. (2022). LAMs and the participatory turn. In C. Hvenegaard Rasmussen, K. Rydbeck, & H. Larsen (Eds.), *Libraries, archives, and museums in transition: Changes, challenges, and convergence in a Scandinavian perspective* (pp. 158.–172. lpp.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003188834-15>

Ippoliti, C., Nykolaiszyn, J., & German, J. L. (2017). What if the library ... engaging users to become partners in positive change and improve services in an academic library. *Public Services Quarterly*, 13(1), 1.–14. lpp. <https://doi.org/10.1080/15228959.2016.1250694>

Johnston, J., Green, M., Reuter, K., Piščikova, V., Derksen, B., Eigenbrodt, O., Aue, S., Babre, A. M., Babris, M., Dalsgaard Krag, S., Hansen, L., Hauge Zeuner, M., Müller-Laackman, J., & Sandal Johnsen, S. (2025). Engaging Users in Creating the Next Library Space: Innovative and Experimental Design. *O-Bib. Das Offene Bibliotheksjournal Herausgeber VDB*, 12(1), 1.-10. lpp. <https://doi.org/10.5282/o-bib/6091>

Lystbæk, C. T., Harbo, K., & Hansen, C. H. (2019). Unboxing co-creation with students: Potentials and tensions for academic libraries. *Nordic Journal of Information Literacy in Higher Education*, 11(1), 1.–13. lpp.

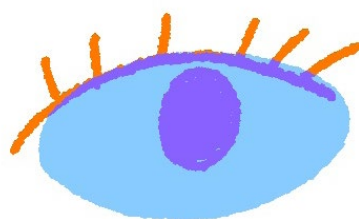
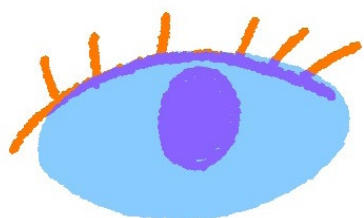
Mattke, R., Delegard, K., & Leebaw, D. (2022). Mapping prejudice: The map library as a hub for community co-creation and social change. *Journal of Map & Geography Libraries*, 18(1), 1.–21. lpp. <https://doi.org/10.1080/15420353.2022.2076006>

Meunier, B. (2020). Engaging students and academics in creating a new model for research libraries: A reflective case study on the UCL student centre. *New Review of Academic Librarianship*, 26(2), 261.–274. lpp. <https://doi.org/10.1080/13614533.2020.1779761>

Ozburn, L., Kirk, J., & Eastman, T. (2020). Creating collaborative library spaces through partnerships with campus organizations. *Journal of Library Administration*, 60(6), 600.–612. lpp. <https://doi.org/10.1080/01930826.2020.1748432>

Salisbury, F., Dollinger, M., & Vanderlelie, J. (2020). Students as partners in the academic library: Co-designing for transformation. *New Review of Academic Librarianship*, 26(2), 304.–321. lpp. <https://doi.org/10.1080/13614533.2020.1780275>

Smith, A., Rubio-Rico, L., McClelland, G. T., Monserrate-Gómez, S., Font-Jiménez, I., & de Molina-Fernández, I. (2022). Co-designing and piloting an integrated digital literacy and language toolkit for vulnerable migrant students in higher education. *Education and Information Technologies*, 27(5), 6847.–6867. lpp. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10845-0>



Pateicības

No sirds pateicamies šādām organizācijām, grupām un privātpersonām par viņu nenovērtējamo ieguldījumu un atbalstu:

- Isto Huvilas (*Isto Huvila*), Henrietes Ruedas-Kanlifes (*Henriette Roued-Cunliffe*) un Džeimijas Džonstonas (*Jamie Johnston*) kopīgais zinātniskais darbs nodrošināja konceptuālo pamatu rīkkopai (skatīt papildresursus);
- Orhūsas Universitātes Herningas studentu pilsētiņai: Uzņēmējdarbības attīstības un tehnoloģiju departamentam;
- Hamburgas Zinātņu un humanitāro zinātņu akadēmijai;
- Hamburgas vēstures asociācijai;
- Asociācijai “Bibliotheca Baltica”;
- Uzņēmumiem “C2D” (*Creative Tuesdays*), “Magnetic Tables” un “Acoustic Technologies”;
- Reikjavīkas pilsētas bibliotēkas darbiniekiem, īpaši Degai Sigmarsdotirai (*Dögg Sigmarsdóttir*) un Martinai Karolīnai Danielai (*Martyna Karolina Daniel*);
- Ekspertu komitejai: Isto Huvilam, Henrietei Ruedai-Kanlīfai, Kristīnei Glēzerei (*Christine Gläser*), Kristīnai Papulei un Kamillai Kelsenai-Petersenai (*Camilla Kølsen Petersen*) – par vērtīgajām atsaucsmēm attiecībā uz rīkkopas sākotnējo versiju;
- Studentu padomdevējiem un pedagoģiskajiem konsultantiem Kopenhāgenas Universitātē;
- Hamburgas Valsts un Universitātes bibliotēkas Būvniecības un IT departamentam, īpaši Larīssai Maierai (*Larissa Maier*);
- Akciju sabiedrībai “Latvijas Finieris”;
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai;
- Latvijas Skautu un gaidu centrālajai organizācijai par aktīvu iesaistišanos Jauniešu telpas pārveidē, dalību fokusa grupās un ieguldījumu atklāšanas pasākumā;
- LNB darbiniekiem, kuri tika iesaistīti izmēģinājuma projekta īstenošanā un radošajās darbnīcās, īpaši no Pakalpojumu, Tehnoloģiju, Saimniecības, Komunikācijas departamenta un Budžeta izpildes un grāmatvedības uzskaites nodaļas;
- Jozefa Konrāda Koženovska Provinces un pilsētas publiskajai bibliotēkai Gdaņskā;
- Rīnkes (*Rinke*) fondam par papildlīdzekļu piešķiršanu telpas atjaunošanai Hamburgā;
- Hamburgas Pilsoniskās izglītības valsts aģentūrai;
- Jauno arhitektu klubam “ATELPA”, īpaši Matijam Babrim, Andrai Martai Babrei un Annai Saļņikovai;
- Visiem, kuri piedalījās interaktīvajos formātos Herningā, Kopenhāgenā, Hamburgā un Rīgā.

Partneri vēlas pateikties par dizainu Filīnei Dorenbušai (*Philine Dorenbusch*), kuras radošums bija liels ieguldījums projekta vizuālajā identitātē un saziņā.

Izdošanas ziņas

STAATS- UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK HAMBURG
CARL VON OSSIEZKY, LANDESBETRIEB, 2025. GADS

Šis dokuments ir licencēts ar CC BY 4.0 licenci.

DIREKTORS: Prof. Roberts Cepfs (*Robert Zepf*)

ATBILDĪGĀ PERSONA: Olafs Eigenbrots (*Olaf Eigenbrodt*)

PROJEKTA VADĪTĀJA: Mirjama Grīna (*Miriam Green*)

AUTORE UN REDAKTORE: Džeimija Džonstone (*Jamie Johnston*), ar projekta partneru ieguldījumu

IZKĀRTOJUMS: Filīne Dorenbuša (*Philine Dorenbusch*)

Šī rīkkopa tika izstrādāta Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027. gadam projekta “BALTIJAS ZCP” ietvaros. Tā ļauj organizācijām un izglītības iestādēm paaugstināt digitālo prasmi, izstrādājot pievilcīgas hibrīdtelpas un novatoriskus pakalpojumus, lai cilvēki varētu mācīties, mijiedarboties un apmainīties ar uzticamu informāciju. Projekta ilgums bija no 2023. līdz 2025. gadam, un to līdzfinansēja Eiropas Savienība.

PROJEKTA KOMANDA:

Hamburgas Valsts un universitātes bibliotēka: Katja Reitere (*Katja Reuter*),
Mirjama Grīna un Olafs Eigenbrots.

Latvijas Nacionālā bibliotēka: Viktorija Piščikova, Anna Muhka, Guna Baumgarte,
Iveta Krūmiņa, Katrīna Kukaine un Ilze Strazdiņa.

Dānijas Karaliskā bibliotēka: Bonija Frisendāla (*Bonnie Frisendahl*), Bendžamins Derksens (*Benjamin Derksen*), Larss Hansens (*Lars Hansen*),
Susanne Dālsgrāda-Krāga (*Susanne Dalsgaard Krag*), Solveiga Sandala-Jonsena (*Solveig Sandal Johnsen*) un Martins Heuge Ceiners (*Martin Hauge Zeuner*).

Oslo Metropoles universitāte: Džeimija Džonstone.

Hamburgā, 2025. gada maijā



